

Yəxua

Pərwərdigarning Yəxua pəyoqəmbərni qakirixi, uningə wəzipə tapxuruxi

¹ Wə Pərwərdigarning kuli boləqan Musa wapat boləqandin keyin xundəq boldiki, Pərwərdigar Musaning hizmətkari, Nunning oqli Yəxuaəqə səz kəlip mundəq dedi: — □ ■

² Mening kulum Musa wapat boldi. Əmdi sən qozəqilip, bu həlkəning həmmisini baxlap İordan dəryasidin ətüp, Mən ularəqə, yəni Israillarəqə təkdim kəlidəqan zeminqə kirgin. □

³ Mən Musəqə eytkinimdək, putunglarning tapini kəyərgə təgkən bolsa, xu jayni silərgə bərdim; ■

⁴ qəqranqlar qəl-bayawandin tartip Liwanəqəqə, Həttiyarning zeminini əz iqigə elip, Əfrat dəryasidin kün petixtiki Ottura Dengizəqəqə bolidu. □

⁵ Sening barlıq həyat künliringdə həqkim sanga qarxi turalmaydu. Mən Əzüm Musa bilən billə

□ **1:1 «Wə Pərwərdigarning kuli boləqan Musa wapat boləqandin keyin...»** — muxu jümlə «wə» degən səz bilən baxlinip, «Yəxua» degən kitabning «Qanun Xərhi» degən kitab bilən ziq baqlanəqanlıqini kərsitidu. «Qan.» 34:12-ayətni kərüng. ■ **1:1** Qan. 1:38; 34:5 □ **1:2 «Mening kulum Musa wapat boldi»** — okurmənlərnəning esidə barki, Musa taəqə qikip Hudaning huzurida yaləquz əlgən wə Huda tərəpidin dəpnə kəlinəqan. Həqkim bu ixlarəqə kəz guwahəqi bolmiəqanidi («Qan.» 34:5-6). ■ **1:3** Qan. 11:24; Yə. 14:9 □ **1:4 «Ottura Dengizəqəqə...»** — ibraniy tilida «Uluəq Dengizəqəqə...».

bolqandək sening bilən billə bolup, seni hərgiz taxliwətməymən. ■

6 Sən jür'ətlik wə kəysər bolqin; qünki sən bu həlkni Mən ata-bowiliriqə berixkə kəsəm bilən wədə kılqan zeminqə mirashor kılıp igilitisən. ■

7 Mening kulum Musa sanga buyruqan barlıq qanunqə əməl kılıxkə kəngül bөлüp, kət'iy jür'ətlik wə tolimu kəysər bolqin; sən kəyərgila barsang ixliring qələbiliboluxi üqün uningdin ya ong ya solqə qətnəp kətmə; □ ■

8 bu qanun kitabini öz aqzıngdin neri kılmaq, uning iqidə pütülgənnıng həmmisini tutup, uni keqə-kündüz zikir kılıp oyla; xundək kılısang yollıngda qələbilibolup, özüng ronək tapısən. □ ■

9 Mana sanga: — Jür'ətlik wə kəysər bol, dəp buyruqanıdımqı? Xunga heq wəhimigə qüxmə, yürəksiz bolma; qünki kəyərgə barsang Pərwərdigar Hudaying sən bilən birgidur.

Yəxuanıng həlkni Qanaanqə kirip jəng kılıxkə təyyarlıxi

■ 1:5 Qan. 31:6, 8; İbr. 13:5, 6 ■ 1:6 Qan. 31:23 □ 1:7 «...kət'iy jür'ətlik wə tolimu kəysər bolqin» — hərəkandək kixi Hudaning əmlirigə asasən barlıq həlkqə yetəkqilik kılıp, həlkning ixlirini idarə kılıx üqün intayın jür'ətlik boluxi kerək.

■ 1:7 Qan. 5:32; 28:14 □ 1:8 «kitabıtki bu qanun kitabı» — (yaki «mukəddəs qanundiki bu kitab» yaki «kitabıtki bu qanun») — yaki «Qanun Xerhi» yaki «Musa pəyoqəmbərnıng bəx kitabı»ni (yəni «Yarılilix», «Misirdin Qıqıx», «Lawıylar» «Qəl-bayawandiki səpər», xundəkla «Qanun Xerhi»ni) kərsitidu.

■ 1:8 Zəb. 1:2

10 Xuning bilən Yəxua həlkning baxliriqə buyrup: —

11 Silər qedirgahtin ötüp həlkə: — Özünqlar üqün ozuk-tülük təyyar qilinglar, qünki üq kün toxkanda silər İordan dəryasidin ötüp Pərwərdigar Hudayinglar silərgə beridiqan zeminni igiləx üqün kirisilər, — dənglar, dedi.

12 Yəxua Rubənlər bilən Gadlar wə Man-assəhning yerim kəbilisigə səz qilip: —

13 Hudaning quli boləqan Musaning silərgə buyrup: — Pərwərdigar Hudayinglar silərgə aramlıq ata qilip bu zeminni silərgə bərgən, dəp eytkinini esinglarda tutunglar. □

14-15 Hotun bala-qaqanglar wə qarpayliringlar Musa əzi silərgə təksim qiləqan, İordan dəryasining bu tərpidiki zeminda qalsun, lekin aranglarda qanqilik batur palwan bolsanglar, silər öz qerindaxliringlarning aldida səptə turup ularəqə yardəm berip jəng qilinglar; taki Pərwərdigar Hudayinglar qerindaxliringlarəqə silərgə ata qiləqiniqə ohxax aram ata qilip, qerindaxliringlarəqə u ularəqə miras qilip beridiqan zeminni igilətgüqə xundak qilinglar. Andin silər təwəlikinglar boləqan zeminni, yəni Hudaning quli boləqan Musa silərgə təksim qiləqan, İordan dəryasining kün qikix tərpidiki

□ **1:13 «Pərwərdigar Hudayinglar bu zeminni silərgə bərgən, dəp eytkinini esinglarda tutunglar»** — Musa pəyoqəmbərning «Huda... silərgə aramlıq ata qilip bu zeminni silərgə bərgən» degən səzliri muxu ikki yerim kəbilining İordan dəryasining **xərk tərpidin** əzliri üqün baldurla yər-zemin igiligənlikini kərsitidu. Həlk hazır dəryadin ötüp qərbiy tərəptiki zeminni igiləxkə kiridu. Musa pəyoqəmbərning bu səzliri «Qan.» 3:18-20də tepilidu.

bu zeminni igiləx üqün qayıtip beringlar, — dedi.[□]

¹⁶ Ular Yəxuağa jawab berip: — Sən bizgə əmr kıləqanın həmmisigə əməl kılımiz, sən bizni kəyərgə əwətsəng, xu yərgə barimiz.

¹⁷ Biz həmmə ixta Musaning səzigə kulak saləqinimizdək sanga kulak salimiz; birdinbir tilikimiz, Pərwərdigar Hudaying Musa bilən billə boləqandək sening bilənmu billə boləqay!

¹⁸ Kimki sening əmringgə itaətsizlik kılıp, sən bizgə buyruqan hərəkəndək səzliringgə kulak salmisa, əltürüldü! Sən pəkətla jür'ətlik wə kəysər boləqin, — dedi.

2

Qarlıoquqilarni əwətip

¹ Andin keyin Nunning oqlı Yəxua ikki qarlıoquqini Xittimdin əwətip ularğa: — Silər berip u zeminni, bolupmu Yeriho xəhirini qarlap kelinglar, dedi. Xuning bilən ular u yərgə berip, Raħab atlık bir pəhixining əyigə kirip kəndi.

² Ləkin birsi kəlip Yeriho padixahığa: — Būgün kəqə Israillardin birnəqəgə kixi bu zeminni qarlıoqılı kəptu, dəp həwər yətküzdi.

³ Xuning bilən Yeriho padixahı Raħabning kəxioğa adəm əwətip: — Sening kəxingoğa kəlip, əyünggə kirgən xu kixilərnı bizgə tapxurup bərgin, qünki ular bu zeminning hər yerini paylıoqılı kəptu, — dedi.

[□] **1:14-15 «bu tərəp»** — dəryaning xərk tərəpi, həzirkı Suriyə zemini kərsitidu.

4 Lekin u ayal u ikki kixini elip qikip yoxurup qoyqanidi; u jawab berip: — Dərwəkə bu kixilər mening keximəyə kəldi, lekin mən ularning nədin kəlgənlikini bilmidim;

5 kərangəyü qüxüp, kowukni etidioyan wakit kəlgəndə xundak boldiki, bu adəmlər qikip kətti. Mən ularning kəyərgə kətkinini bilməymən. Ularni tezdin koqlisanglar, qoqum yetixiwalisilər, — dedi.

6 Lekin u ayal ularni əgzigə elip qikip, əgzining üstidə rətləp yeyip qoyqan zioqir pahallirining astioya yoxurup qoyqanidi.

7 U wakitə ularning kəynidin izdəp koqlioquqilar İordan dəryasining yoli bilən qikip dərya keqiklirigiqə koqlap bardı. Ularni koqlioquqilar xəhərdin qikixi bilənla, xəhərnin kowukı takaldı.

8 Xu wakitə, u ikkiylən tehi uhlaxkə yatmioqanidi, Rahəb əgzigə qikip ularning kexioya berip

9 ularqə: — Pərwərdigarning bu zeminni silərgə miras kilip bərgənlikini, xundakla silərdin boləyan wəhimənglar bizlərgə qüxüp, bu zemindikilərnin həmmisi aldinglarda halidin ketəy deginini bilimən;

10 qünki biz silər Misirdin qikkininglarda Pərwərdigarning aldinglarda Kızıl Dengizni korutkənlikini, xundakla silərnin İordan dəryasining u tərpidiki Amoriylarınin ikki padixahı Sihon bilən Ogni kəndak kiləqanlikinglarni, ularni mutlək

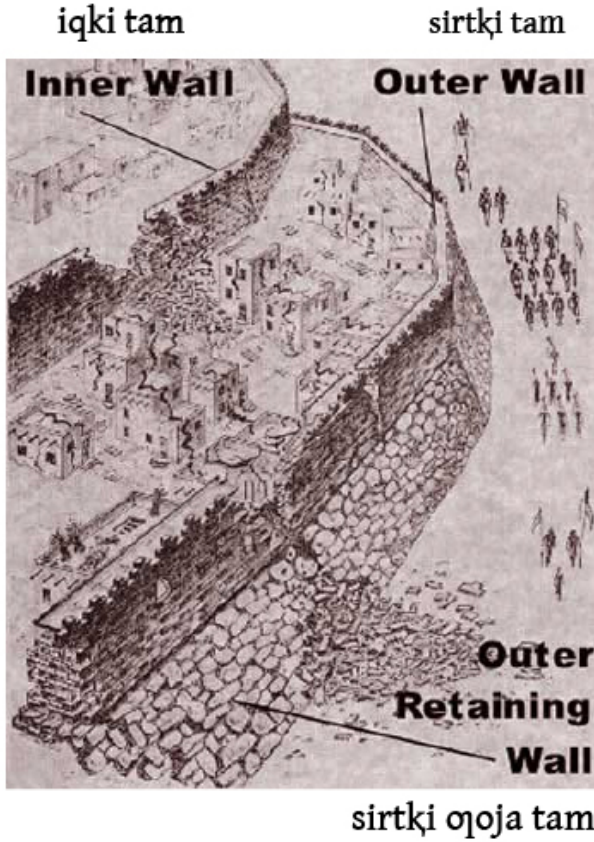
yokatqanliqlinglarni angliduk. ■

11 Buni anglap yürükimiz su bolup, silərninğ səwəbinglardin hərəkaysimizning rohi qikip kətti. Qünki Pərwərdigar Hudayinglar bolsa yukirida, asmanlarning həmdə təwəndə yərning Hudasideur. ■

12-13 Əmdi silərdin ətünimənki, mən silərgə kərsətkən himmitim üçün silərmu mening atamning jəmətigə himmət kilişkə Pərwərdigarning nami bilən mənə kəsəm kilinglar, xundakla ata-anamni, aka-uka, aqasingil kərindaxlirimni wə ularəqə təwə barlikiəqə qeqilmaslikiinglar, jenimizni tirik kaldurup, əlümdin kütquzuxunglar toqrisida mənə bir kapalət bəlğisini beringlar, — dedi.

14 Ikkiylən uningəqə: — Əgər sən bu iximizni axkarilap koymisang, silər jeninglardin ayril-sanglar, bizmu jenimizdin ayriloqaymiz! Xuningdək xundak boliduki, Pərwərdigar bizgə bu zeminni igə kילוuzoqanda, biz jəzmən silərgə mehribanlarqə wə səmimiy muamilidə bolimiz, dedi.

15 Xuning bilən ayal ularni pənjiridin bir tana bilən qüxürüp koydi (qünki uning ətü xəhərning sepilida bolup, u sepilning üstidə olturatti).

Yeriho xəhəridiki qox kətləmlək səpillər

16 Ayal u ikkisigə: — Qoşlişuqılar silərgə uqrap qəlməsliki üçün, tətəqə qikip, u yərdə üq kün yoxurunup turunglar; qoşlişuqılar xəhərgə qəytip kəlgəndin keyin, andin silər öz yolunglarəqə mangsanglar bolidu, — dedi.

17 Ikkisi ayaloşa: — Əgər sən bizning deginimizdək kilmisang, sən bizgə kılquzoşan kəsəmdin halas bolimiz: —

18 Mana, biz zeminşa kirgən qaşda, sən bizni qüxürüxkə ixlətkən bu kızıl tanini pənjirigə başlap qoyşin; andin ata-anangni, aka-uka qerindaxliringni, xundakla atangning barlık jəmətidikilərnə öyünggə, özünggə yioşip jəm kılşin.

19 Xundak boliduki, öyüngning ixikliridin taxkirişa qıkkən hərkimining keni öz bexida bolidu; biz uningşa məs'ul əməsmiz; lekin biraw öyüngdə sən bilən billə bolşan birsining üstigə qol salsa, undakta uning keni bizning beximizşa qüxkəy! ■

20 Əgər sən bu iximizni axkarilap qoysang, sən bizgə kılquzoşan bu kəsəmdin halas bolimiz, — dedi.

21 Raşab jawab berip: — Silərninq degin- inglərdək bolsun dəp, ularni yoloşa selip qoydi. Ular kətkəndin keyin, ayal pənjirigə u kızıl tanini başlap qoydi.

22 U ikkisi u yərdin ayrilip, taşka qikip, qoşlişuqılar *xəhərgə* qaytip kətküqə u yərdə üq kün turdi. Qoşlişuqılar yol boyidiki həmmə yərnə izdəpmu ularni tapalmidi.

23 Andin bu ikkisi taşdin qüxüp, qaytip mangdi; ular dəryadin ətüp, Nunning oşli Yəxuaning kəxişə kelip, bexidin kəqürgənlirining həmmisini uningşa dəp bərdi.

24 Ular Yəxuaşa: — Pərwərdigar dərwəkə barlık zeminni qolimizşa tapşurdi; zeminda

turuwatqanlarning həmmisi bizning
tüpəylimizdin rohi qikiq kətti, — dedi.

3

Israilning Jordan dəryasidin etüxi

¹ Yəxua ətisi tang səhərdə turup, pütkül Israil bilən Xittimdin ayrilip Iordan dəryasioğa kəldi; ular dəryadin ötküqə xu yərdə bargah tikip turdi.

² Üq kün toxup, sərdarlar qedirgahtin etüp,

³ həlkqə əmr kilip: — Silər Pərwərdigar Hudayinglarning əhdə sandukini, yəni Lawiylarning uni kətürüp mangoşinini kərgən haman, turoşan ornunqlardin kozoşilip, əhdə sandukining kəynidin əgixip menginglar.

⁴ Lekin uning bilən silərnin arilikinglarda ikki ming gəz arilik qalsun; kaysi yol bilən mangidoşininglarni bilixinglar üqün, uningə yekinlaxmanglar; qünki silər ilgiri muxu yol bilən mengip bakmioşansilər, — dedi.

⁵ Yəxua həlkqə: — Özünqlarni pak-mukəddəs kilinglar, qünki ətə Pərwərdigar aranglarda möjizə-karamətlərnə kərsitidu, — dedi.

⁶ Andin Yəxua kahinlarəğa: — Əhdə sandukini kətürüp həlkning aldida dəryadin etünglar, dəp buyruwidi, ular əhdə sandukini elip həlkning aldida mangdi.

⁷ Pərwərdigar Yəxuaəğa səz kilip: — Həmmə Israilning Mening Musa bilən billə boləşinimdək, sening bilənmu billə bolidoşanlikimni bilixi

üqün bügündin etibarən seni ularning nəziridə qong kılımən.■

⁸ Əmdi sən əhdə sanduqini kətürgən kahınlaroqa: — Silər Iordan dəryasining süyining boyioqa yetip kəlgəndə, Iordan dəryasi iqidə turunglar, — degin, — dedi.

⁹ Yəxua Israillaroqa: — Bu yakqa kelinglar, Pərwərdigar Hudayinglarning səzini anglanglar, dedi.

¹⁰⁻¹¹ Andin Yəxua: — Mana, silər xu ix arkilik mənnggülük həyat Təngrining aranglarda ikənlikini, xundakla Uning silərnin aldinglardin Hittiylar, Girgaxiylar, Amoriylar, Qanaaniylar, Pərizziylar, Hiwiylar, Yəbusiylarni həydiwetidioqanlikini bilisilər — pütkül yər-zeminning igisining əhdə sanduqi silərnin aldinglarda Iordan dəryasi iqidin ötküzüldü.

¹² əmdi Israilning kəbililiridin on ikki adəmni tallanglar, hərəkəysi kəbilidin birdin bolsun;

¹³ xundak boliduki, pütkül yər-zeminning Igisi boləqan Pərwərdigarning əhdə sanduqini kətürgən kahınlarning tapini Iordan dəryasining süyigə təgkəndə, Iordan dəryasining süyi, yəni bax ekınidin ekıp kəlgən sular üzüp taxlinip, dərya kətürülüp dəng bolidü, — dedi.■

¹⁴ Əmdi xundak boldiki, həlk qedirliridin qikip Iordan dəryasidin ötməkqi boləqanda, əhdə sanduqini kətürgən kahınlar həlkning aldida mangdi; ■

¹⁵ əhdə sanduqini kətürgüqilər Iordan dəryasioqa yetip kelip, putliri suoqa tegixi

bilənla (orma waqtida Iordan deryasining süyi deryaning ikki qiroqikidin texip qikidu), ■

¹⁶ yukiri ekindiki sular heli yiraqtila, Zarətaning yenediki Adəm xəhirining yenida tohtap, dəng boldi; Arabah tüzləngliki boyidiki dengizəqa, yəni «Xor Dengizi»qa ekip quxüwatқан keyinki ekimi üzülüp kaldi; həlk bolsa Yeriho xəhirining udulidin *dəryadin* ötüp mangdi. □

¹⁷ Pütkül Israil quruk yərnı dəssəp, barlik həlk Iordan deryasidin pütünləy ötüp boləquqilik, Pərwərdigarning əhdə sandukini kətürgən kaşınlar Iordan deryasining otturısında quruk yərdə məzmut turdi.

4

Dəryadin ətkənliki hatiriləx

¹ Pütkül həlk Iordan deryasidin tamamən ötüp boləqanda, Pərwərdigar Yəxuaəqa səz qilip: —■

² Həlkning arisidin on ikki adəmni tallioqin, hər kəbilidin birdin adəm bolsun,

³ ularəqa: — Silər Iordan deryasining otturisdin, kaşınlarning putliri məzmut turoqan jaydin on ikki taxni elip, ularni kətürüp kelip əzünqlar bğün keqə bargah tikidioqan yərgə qoyunqlar, degin, dedi.

■ 3:15 1Tar. 12:16 □ 3:16 «Adəm xəhiri» — «Adəm» xəhərninɡ nami. «Xor dengizi» — hazır «Əlük Dengiz» dəp atilidu. ■ 4:1 Yə. 3:12

4 Xuning bilən Yəxua hər kəbilidin birdin adəmni, yəni Israillar arisidin tallioqan on ikki kixini qakirdi;

5 andin Yəxua ularoqa: — Silər Iordan dəryasining otturisoqa qüxüp Pərwərdigar Hudayinglarning əhdə sanduqining aldioqa berip, Israilning on ikki kəbilisining sanioqa mas həlda birdin taxni elip mürənglərgə koyunglar.

6 Qünki bu aranglarda bir əslətmə-bəlgə bolidu; kəlgüsidə baliliringlar: — Bu taxlarning silərgə nemə əhmiyiti bar? — dəp sorap qalsa, silər ularoqa: —

7 Iordan dəryasining suliri Pərwərdigarning əhdə sanduqining aldida üzüp koyuldi; *əhdə sanduqi* Iordan dəryasidin ötküzülgəndə Iordan dəryasining suliri üzüp koyuldi; xunga bu taxlar Israillaroqa mənggülük bir əslətmə-bəlgə bolidu, — dəp jawap berisilər.■

8 Xuning bilən Israillar Yəxua ularoqa buyruoqandək kildi. Pərwərdigarning Yəxuaqa kiləqan əmri boyiqə Israilning kəbililirining sanioqa muwapik Iordan dəryasining otturisidin on ikki taxni elip, qonidioqan jayoqa kətürüp berip, xu yərdə koyup koydi.

9 Buningdin baxqa Yəxua Iordan dəryasining otturisida əhdə sanduqini kətürgən kahinlarning putliri mustəhkəm turoqan jayda on ikki taxni tikləp koydi. Bu taxlar bolsa bügüngiqə xu yərdə turidu.

10 Pərwərdigar Yəxuaqa həlkəkə eytixka tapilioqan barlik ixlar orunlanoquqilik, yəni Musa əslidə Yəxuaqa buyruoqanlirining

■ 4:7 Yə. 3:13

həmmisi bəja kəltürülgüqə, əhdə sanduqini kətürgən kaşınlar İordan dəryasining otturısında tohtap turdi. Həlk xu yərdin tezdin ətüwatatti.

11 Xundak boldiki, barlık həlk tamamən ətüp bolqanda, Pərwərdigarning *əhdə* sanduqi bilən kaşınlar həlkning aldidin ətti.

12 Rubənlər bilən Gadlar wə Manassəhning yerim kəbilisidikilərmu Musaning ularoqa buyruqinidək səptə tüzüp İsrailarning aldidə dəryadin ətti. □ ■

13 jəmiy bolup kirik mingqə qorallanoşan kixi Pərwərdigarning aldidin ətüp, Yeriho tüzəngliklirigə kelip, jəng kilişkə təyyar turdi.

14 U küni Pərwərdigar Yəxuani pütkül İsrailning nəziridə qong kildi; ular uning pütün ətəridə Musadin qorqkandək uningdinmu qorqti.■

15 Pərwərdigar Yəxuaoqa səz kilip: —

16 Həküm-guwahlik sanduqini kətürgən kaşınlaroqa: — İordan dəryasidin qikişlar, dəp buyruqin, dedi.□

17 Xunga Yəxua kaşınlaroqa: — İordan

□ **4:12 «...Musaning ularoqa buyruqinidək səptə tüzüp,...»**

— yaki «Musaning ularoqa buyruqinidək qoral-yaraoqlarni kətürüp,...». ■ **4:12** Qəl. 32:20, 29 ■ **4:14** Yə.

3:7 □ **4:16 «Həküm-guwahlik sanduqi»** — muxu yərdə «həküm-guwahlik» Hudaning İsrailoqa bolqan tüz əmrlirini, xundakla uning İsrail bilən bolqan əhdisini kərsitidu; Hudaning mukəddəs mahiyiti wə karakteri xu əmrlərdə ayan kilişoqça, «həküm-guwah» dəpmu atilidu. Oqurmənlərgə ayanki, xu əmrlər əhdə sanduqi iqidə saklaklik tax tahtaylar üstidə pütüklük idi. Xunga bəzidə sanduq «həküm-guwahlik sanduqi», ibadət qediri «həküm-guwahlik qediri» dəp atilidu.

dəryasidin qıkinglar, dəp buyrudi.

¹⁸ Xundak boldiki, Pərwərdigarning əhdə sanduqini kətürgən kahınlar İordan dəryasining otturisdin qikip, putlirining tapini quruklukni dəssixi bilənla, İordan dəryasining süyi yənə öz jayıoqa kaytip kelip, awwalkidək ikki kiroqikioiqə texip ekixka baxlidi.

¹⁹ Həlk bolsa birinqi ayning oninqi küni İordan dəryasidin ətüp, Yerihoning xərkinging əng qət tərpidiki Gilgaloqa kelip qedirgah tikti.

²⁰ Ular İordan dəryasidin aloqaq kəlgən on ikki taxni bolsa, Yəxua ularni Gilgaldə tikləp koydi;

²¹ andin Israillaroqa: — Keyin baliliringlar öz atiliridin: — Bu taxlarning əhmiyiti nemə, dəp sorisa,

²² silər baliliringlaroqa mundaq ukturup qoyunglar: — «İsrail ilgiri quruk yərni dəssəp İordan dəryasidin ətkenidi;

²³ qünki Pərwərdigar Hudayinglar biz Kizil Dengizdin ətükəqə aldimizda uning sulirini qurutup bərgəndək, Pərwərdigar Hudayinglar silər ətükəqə aldinglarda İordan dəryasining süyini qurutup bərdi; ■

²⁴ yər yüzidiki barlik əllər Pərwərdigarning qolining qanqilik küqlüklükini bilsun, xundakla silərnin Pərwərdigar Hudayinglardin həmixə qorkuxunglar üqün U xundak qildi» — dedi.

5

¹ Xundak boldiki, İordan dəryasining oərb

■ 4:23 Mis. 14:21

təripidiki Amoriylarning həmmə padixahliri bilən dengizning yenidiki Qanaaniylarning həmmə padixahliri Pərwərdigarning Israillar otüp kətküqə ularning aldidin Iordan sulirini qandaq kurutup bərginini angliqanda, yürekliri su bolup, Israillarning səwəbidin ularning rohi qikay dəp qaldi.

Yengi bir dəwrning sünnət kilinixi

² U waqıtta Pərwərdigar Yəxuağa söz kilip: — Sən qakmaq taxliridin piqaklarni yasap, Israillarni ikkinqi ketim hətnə kilöjn, dedi. ■

³ Xuning bilən Yəxua qakmaq taxliridin piqaklarni yasap, Israillarni «Hətnilik denglüki»də hətnə kildi. □

⁴ Yəxuaning ularni hətnə kilixining səwəbi xu idiki, Misirdin qikқан jənggə yarioqudək həmmə ərkəklər Misirdin qikқandin keyin qəllükning yolida ölöp tügigənid.

⁵ Qünki Misirdin qikқан barliq həlk hətnə kilinoqan bolsimu, lekin Misirdin qikip qəllükning yolida yürgən waqıtta Israil arisida tuoquloqanlarning həmmisi hətnisiz qaloqanidi;

⁶ Qünki əslidə Pərwərdigarning awazioqə kulak salmioqan, Misirdin qikқан həlk iqidiki jənggə yarioqudək barliq ərkəklər ölöp tügigüqə Israillar kirik yil qəldə yürgənidi; Pərwərdigar ularoqə: — Siləрни Mən ata-bowiliringlaroqə berixkə kəsəm bilən wədə kilöqan zeminni,

■ 5:2 Mis. 4:25 □ 5:3 «Hətnilik denglüki» — ibraniy tilida «Gibeah haaralot».

yəni sūt bilən həsəl akidioğan yurtni kərgüqilər kilməymən, dəp kəsəm kילוanidi. ■

⁷ Ləkin Pərwərdigar ularning ornini basturoğan əwladliri bolsa, yolda hətnə kilinmioaqa, Yəxua əzi ularni hətnə kildi.

⁸ Barlıq həlk hətnə kilinip, sakəyoquqilik qədirlirida, əz orunliridin qikmay turdi.

⁹ U waqıtta Pərwərdigar Yəxuağa: — Bүgün Mən Misirning ar-nomusini üstünglərdin yumil-itiwəttim, dedi. Xuning bilən u jayğa «Gilgal» dəp nam qoyulup, taki bүgүngiqə xundak atalmaqta. □

¹⁰ Xuning bilən Israillar Gilgaldə qedir tikip turdi. Birinqi ayning on tətinqi küni ahximi Yeriho diyarining tüzlänglikliridə «ötüp ketix həyti»ni ötküzdi. ■

¹¹ «Ötüp ketix həyti»ning ətisi ular xu yəring axlık məhsulatliridin yedi, jümlidin xu küni petir nanlarni wə komaqlarni yedi. ■

¹² Ular xu zeminning axlık məhsulatliridin yegəndin keyin, ətisi «manna»ning qüxüxi tohtidi. Xu waqıttin tartip Israillaroğa həq manna bolmidi; xu yilda ular Kanaan zemining

■ 5:6 Qəl. 14:23 □ 5:9 «Misirning ar-nomusi» — bu nemini kərsitidu? Bizningə u mundaq üç jəhətni əz iqigə alidu: - (1) sünnət kilinixi bilən ular butpərəs Misirliklaroğa ohximaydioğan boldi, Hudaning əhdisigə baqlanoğan kixilərdin boldi («Yar.» 17:10-14ni kərüng); (2) Misirliklar əslidə ularni mazak kılıp: «ular qəl-bayawanda əlməy qalmaydu» degən boluxi mumkin («Mis.» 32:12); ular wədə kילוan zeminə kirixi bilən bu mazak sözi yök bolatti; (3) Israillar hazır kulluqta kəlix nomusluqıdin azad boləan. «**Gilgal**» — «yumilax» degən mənidə. ■ 5:10 Mis. 12:6 ■ 5:11 Mis. 12:39; Law. 2:14

məhsulatliridin yedi.

Yeriho xəhirining üstidin oqalibə qilix

¹³ Əmma Yəxua Yerihoqa yəqin kəlgəndə, bəxini kətürüp qariwidi, mana uning aldida suquruloqan kiliqni tutup turoqan bir adəm turatti. Yəxua uning qəxiqə berip uningdin: — Sən biz tərəptimu, yaki duxmənlirimiz tərəptimu? — dəp soridi. ■

¹⁴ U jawab berip: — Yaq, undaq əməs, bəlki Mən Pərwərdigarning qoxunlirining Sərdari bolup kəldim» — dedi.

Yəxua yərgə düm yikilip səjdə qilip uningqə: — Rəbbimning qulioqə nemə tapxurukliri barkin? dəp soridi. □ ■

¹⁵ Pərwərdigarning qoxunining Sərdari Yəxuaqə: — Putungdiki kəxingni saloqin, qünki sən turoqan yər muqəddəs jaydur, dewidi, Yəxua xundak qildi. ■

6

¹ Yeriho sepilining qowuk-dərwaziliri Israil-larning səwəbidin məhkəm etilip, heqkim

■ 5:13 Mis. 23:23 □ 5:14 «Yəxua yərgə düm yikilip səjdə qilip...» — heli roxənki, Yəxua bu zatni Hudaning süpitidə dəp bilip səjdə qilqanda, u zat uni tosumidi. Keyin (6:2) «Pərwərdigarning qoxunining Sərdari» bolqan xu zat Pərwərdigardək səzləydu. Bu «Pərwərdigarning Pərixtsisi» — Hudaning əzini axkarilixi bolup, yəni Məsihning Əzidin baxqa heqkim əməstur. «Yar.» 16:7ni wə izahatni kəring. ■ 5:14 Yar.18:1-3; Mis.23:20-22 ■ 5:15 Mis.3:5

qikalmaytti, heqkim kirəlməytti.

² Pərwərdigar Yəxuaşa səz kəlip: — Mana, Mən Yeriho xəhirini, pədixahini həmdə batur jəngqilirini kəlungəşa tapxurdum.

³ Əmdi silər, yəni barlik jəngqilər xəhərnə bir kətim aylinip mənqingar; altə künqiqə hər küni xundak kilinglar.

⁴ Həmdə yəttə kahin əhdə sanduqining aldidə qəqkar münqgüzidin etilgən yəttə burəşini kətürüp mangsun; yəttinqi künigə kəlgəndə silər xəhərnə yəttə kətim aylinisilər; kahinlar burəşilərnə qalsun.

⁵ Xundak boliduki, ular qəqkar burəşiləri bilən sozup bir awaz qikarəşinidə, barlik kixilər burəşining awazini anqlap, kattik təntənə kəlip towlisun; buning bilən xəhərnəng sepilləri tegidin ərülüp quxidu, hər bir adəm aldiəşə qarap etilip kiridu, — dedi.

⁶ Xuning bilən Nuning oşli Yəxua kahinlərnə qakirip ularəşə: — Silər əhdə sanduqini kətürüp mənqingar; yəttə kahin Pərwərdigarning əhdə sanduqining aldidə yəttə qəqkar burəşisini kətürüp mangsun, dedi

⁷ U həlkqə: — Qikip xəhərnə aylininglar; qərallik ləxkərlər Pərwərdigarning əhdə sanduqining aldidə mangsun, dedi.

⁸ Yəxua buni həlkqə buyruəşəndin keyin, Pərwərdigarning aldidə yəttə qəqkar burəşisini kətürgən yəttə kahin aldiəşə mənqip burəşilərnə qaldi; Pərwərdigarning əhdə sanduqi bolsa ularning kəynidin elip mənqildi.

⁹ Qərallik ləxkərlər burəşə qeliwatқан kahinlərnəng aldidə mangdi; əhdə sanduqining

arkidin qoʻldioʻuqi qoxun əgixip mangdi. Kahinlar mangoʻlaq burōʻa qalatti.

¹⁰ Yəxua həlkkə buyrup: — Mən silərgə: «Towlanqlar» demigūqə nə towlimanqlar, nə awazinglarni qikarmanqlar, nə aʻozinglardin heqbir səzmu qikmisun; lekin silərgə «Towlanqlar» degən künidə, xu qaoʻda tovlanqlar, — degənidi.

¹¹ Xu tərīkidə ular Pərwərdigarning əhdə sandukini kətürüp xəhərnī bir aylandi. Halayik qedirgahqa kaytip kelip, qedirgahda qondi.

¹² Ətisi Yəxua tang səhərdə qopti, kahinlarmu Pərwərdigarning əhdə sandukini yənə kətürdi;

¹³ Pərwərdigarning əhdə sandukining aldida yəttə qoʻqkar burōʻisini kətürgən yəttə kahin aldioʻa mengip tohtimay qelip mangatti; *kahinlar* mangoʻlaq burōʻa qaloʻanda, qorallik ləxkərlər ularning aldida mangdi, arkidin qoʻldioʻuqi qoxun əgixip mangdi. □

¹⁴ Ikkinqi künimu ular xəhərnīng ətrapini bir qetim aylinip, yənə qedirgahqa yenip kəldi. Ular altə künigiqə xundak qilip turdi.

¹⁵ Yəttinqi küni ular tang səhərdə qorup, ohxax haləttə yəttə qetim xəhərnīng ətrapini aylandi; pəkət xu künila ular xəhərnīng ətrapini yəttə qetim aylandi.

¹⁶ Yəttinqi qetim aylinip bolup, kahinlar burōʻa

□ **6:13 «kahinlar mangoʻlaq burōʻa qaloʻanda, qorallik ləxkərlər ularning aldida mangdi, arkidin qoʻldioʻuqi qoxun əgixip mangdi»** — yaki «qorallik adəmlər bolsa ularning aldida mangdi, arkidin qoʻldioʻuqi qoxun əgixip burōʻa qaloʻlaq mangdi».

qaloqanda Yəxua həlkkə: — Əmdi tovlanqlar! Qünki Pərwərdigar xəhərnı silərgə tapxurup bərdi!

¹⁷ Ləkin xəhər wə uning iqidiki bərlıq nərsilər Pərwərdigarə qə mutlək ataloqanlıkı üqün *silərgə* «həram»dur; pəkət pəhixə ayal Raħab bilən uning pütün öyidikilərlə aman qalsun; qünki u biz əwətkən əlqilirimizni yoxurup qoyoqanıdı. □

¹⁸ Ləkin silər qəndakla bolmisun «həram» dəp bəkitilgən nərsilərdin özünqlərnı tartıqlar; bolmısa, «həram» qılinoqan nərsilərdin elixıqlar bilən özünqlərnı həram qılıp, İsrailning qədırgəhınımı həram qılıp uning üstıgə apət qüxürısilər.

¹⁹ Əmma bərlıq altun-kümüx, mis wə təmürdin boləqan nərsilər bolsa Pərwərdigarə qə mükəddəs qılınsun; ular Pərwərdıqərnıng həzınısıgə kırıgüzulsun, — dedı.■

²⁰ Xuning bilən həlk towlıxıp, kaħınlar burə qaldı. Xundəq boldıki, həlk burə qə awazını anqlıoqınıdı intayın kattıq towlıwıdı, sepil tegıdın ərülüp qüxtı; həlk uning üstıdın ətöp, hər bırı öz əldıoqə atlınıp kırıp, xəhərnı ıxəqəl qıldı. ■

²¹ Ular ər-ayal bolsun, kəri-yax bolsun, qoykala wə exəklər bolsun xəhər iqidiki həmmını

□ **6:17 «Pərwərdigarə qə mutlək ataloqanlıkı üqün silərgə həram boldı»** — «həram» ıbranıy tilıdı «hərəm». Muxu uqum ıbranıy tilıdı pəkət «Pərwərdigarə qə «hərəm» dəp atılıdı» degən sözlər bilən ıpadılınıdı. İbranıy tilıdı «hərəm» dəp bəkitilgən hər bırı nərsə adəttə mutlək həlak qılınıxı kərək (24-ayətnı kərüng). Ləkin muxu qətim xəhərdin elinoqan metəldin yasəloqan nərsilər Pərwərdıqərnıng yolıdı ıxlıtilıxkə saqlənsun, dəp buyruloqanıdı (19-ayətnı kərüng). ■ **6:19** Qəl. 31:54 ■ **6:20** İbr. 11:30

kiliqlap yokatti.

²² Yəxua u zeminni qarlap kəlgən ikki adəmgə: — Silər u pahixə hotunning öyigə kirip, uningə bərgən kəsiminglar boyiqə uni wə uningə təwə boləqlarning həmmisini elip qikinglar, dedi.■

²³ Xuning bilən ikki qarlıoquci yax yigit kirip, Rahabni ata-anisi bilən kərindaxlıroqə qoxup həmmə nərsiliri bilən elip qikti; ular uning barlıq uruk-tuoqanlirini elip kelip, ularni Israilning qedirgahining sirtioqə orunlaxturup koydi.

²⁴ Halayik xəhərnə wə xəhər iqidiki həmmə nərsilərnə ot yekip köydürüwətti. Pəxət altun-kümux, mis wə təmürdin boləqlan kaqa-kuqa əswablarnə yioqip, Pərwərdigarning öyining həzinişigə əkirip koydi.

²⁵ Lekin Yəxua pahixə ayal Rahabni, ata jəmətidikilərnə wə uningə təwə boləqlanlirining həmmisini tirik saklap kaldı; u bügüngiqə Israil arisida turuwatidu; qünki u Yəxua Yerihoni qarlawka əwətkən əqlilərnə yoxurup koyəlanidi.

²⁶ U qaoqda Yəxua agah-bexarət berip: — Bu Yeriho xəhirini kaytidin yasaxka kopkan kixi Pərwərdigarning aldida karəlix astida bolidu; u xəhərnəg ulini saləqanda tunji oqlidin ayrilidu, xəhərnəg kowuklirini orunlaxturidioqlan qaoqda kiqik oqlidinmu ayrilidu,

■ 6:22 Yə. 2:14; İbr. 11:31

— dedi. □ ■

²⁷ Pərwərdigar Yəxua bilən billə idi; uning nam-xəhriti pütkül zeminə kəng tarkaldi.

7

Aqanning gunah, qilip Israil üstigə apət qüxürüxi

¹ Ləkin Israil «haram» nərsilər üstidə itaətsizlik kildi; qünki Yəhuda kəbilisidin boləqan Zərahning əwrisi, Zabdining nəwrisi, Karmining oqli Aqan degən kixi haram dəp bekitilgən nərsilərdin aloqanidi. Buning bilən Pərwərdigarning oqəzi İsrailə qozəldi. ■

² Yəxua Yerihodin Bəyt-Əlning xərək tərpidiki Bəyt-Awənniğ yenida boləqan Ayi xəhriğə birnəqğə adəm əwətip ularə: — U yərgə qikiq u zeminni qarlap kelinglar, dəp buyrudi. Xuning bilən u adəmlər qikiq Ayi zeminini qarlap kəldi.

³ Ular kaytip kelip, Yəxuaə: — Həmmə həlkning u yərgə berixining həjiti yəq ikən, ikki-üq mingqə adəm bolsila ayioqə hujum qilip *uni igiliyələydu*; u yərdə olturuxluk kixilər az boləqəqə, pütkül həlkni awarə qilip u yərgə əwətmigin, — dedi.

□ **6:26** «U qəoqda Yəxua aqah-bexarət berip...» — baxka birhil tərjimisi: - «U qəoqda Yəxua kəşəm iqip...». Ləkin bizningqə Yəxuaning səzi kəşəm əməs. «...xəhərninğ qəowuklirini orunlaxturidioqan qəoqda kikiq oqlidinmu ayridu» — bu bexarətninğ əməlgə axuruluxi «1Pad.» 16:34də hatirilidü.

■ **6:26** 1Pad. 16:34 ■ **7:1** Yə. 22:20; 1Tar. 2:7

⁴ Xuning bilən həlktin üq mingqə kixi u yərgə qıktı; lekin bular Ayining adəmliri aldidin qeqip ketixti.

⁵ Ayining adəmliri ulardin ottuz altiqə kixini urup ɵltürdi; qaloqlanlarni sepil qowuqining aldidin Xebarimoiqə qooqlap berip, u yərdiki dawanda ularni urup məoqlup qildi. Andin həlkning yuriki su bolup, kattik sarasimgə quxti.

□

⁶ Yəxua kiyimlirini yirtip, Israilning aqsakalliri Pərwərdigarning əhdə sanduqining aldidin yərgə düm yikilip, baxliriqə topilarni qeqip, u yərdə kəq kirgüqə yetip qaldi.

⁷ Yəxua: — Ah, Rəb Pərwərdigar, sən bizni Amoriylarning kolioqə tapxurup həlak qilix üqün, bu həlkni nemixqə Iordan dəryasining bu tərpiqə ɵtküzgənsən? Biz Iordan dəryasining u tərpidə turuwərgən bolsaq boptikən!

⁸ Əy Rəbbim! Israil öz düxmənlirining aldidin burulup qaqқан yərdə mən nemimu deyələymən?

⁹ Qanaaniylar, xundaqla zeminda barliq turuwatqanlar buni anglisa bizni qapsiwelip yər yüzidin namimizni üzüp taxlaydu; xu qaoqda Sən uluoq nam-xəhriting üqün nemilərnı kilisən?! — dedi.

¹⁰ Lekin Pərwərdigar Yəxuaqə jawab berip mundaq dedi: — «Ornungdin qop! Nemixqə xundaq düm yatisən?

¹¹ Israil gunah qildi! Ular yənə Mən ularqə

□ 7:5 «...qaloqlanlarni sepil qowuqining aldidin Xebarimoiqə» — yaki «qaloqlanlarni sepil qowuqining aldidin «dəzlər» degən jayoiqə».

tapiloqan əhdəmgə hilaplik kılıp, haram dəp bekitilgən nərsilərdin elip, oqırilik kılıp, aldamqilik kılıp həm haram bekitilgənni öz mallirining arisiqə tikiş qoydi.

¹² Xunga Israillar düxmənlirining aldida tik turalmaydu; ular əzlrini «haram» kılıp bekitip, mutlək yokitilixqə yüzləngəqkə, düxmənlirining aldidin burulup arkisiqə qaqudu. Əgər silər «haram» dəp bekitilgənni aranglardin tamamən yok kılmisanglar, mundin keyin mən silər bilən billə bolmaymən.

¹³ Əmdi sən turup həlkni pak-mukəddəs kılıp ularqə: — «Ətə üçün əzünglərnə pak kılinglar; qünki Israilning Hudasi Pərwərdigar xundak dəydu: — Əy Israil, səndə «haram» dəp bekitilgən nərsə bardur; bu haram nərsini aranglardin yok kılmioquqilik düxmənliringlearning aldida tik turalmaysilər.

¹⁴ Ətə səhərdə silər kəbilə boyiqə hazır kılinisilər; xundak boliduki, Pərwərdigar bekitkən kəbilə jəmət-jəməti boyiqə birdin-birdin aldiqə kəlsun; Pərwərdigar bekitkən jəmət ailə-ailə boyiqə birdin-birdin hazır bolup aldiqə kəlsun; andin Pərwərdigar bekitkən ailidiki ərkəklər birdin-birdin aldiqə kelip hazır bolsun. □

¹⁵ Xundak boliduki, haram dəp bekitilgən nərsini öz yenida saqliqan kixi tepiloqanda,

□ **7:14 «Pərwərdigar bekitkən kəbilə jəmət-jəməti boyiqə birdin-birdin aldiqə kəlsun...»** — Huda qaysi yol bilən gunaħkar kəbilini kərsətkənliki muxu yərdə ayan kılinmaydu; xübhəsiszki, kərsitix yoli qək taxlax yaki bax kaħin kətürgən «urim wə tummim» arkilik boloqan bolsa kerək.

Pərwərdigarning əhdisigə hilaplik qiloanliqi üqün həm xundakla Israil iqidə rəzillik sadir qiloqini üqün u wə uningoqa barlik təwə boləqanlar otta köydürülsun, — dəydu», dəp eytkin».

¹⁶ Yəxua ətisi tang səhərdə turup Israilni aldioqa yioqip, kəbilə-kəbilini hazir kiliwidi, Yəhuda kəbilisi bekitildi;

¹⁷ u Yəhudaning jəmətlirini hazir kiliwidi, Zarhiylar jəməti bekitildi. U Zarhiylar jəmətini ailə-ailə boyiqə aldioqa kəltürüwidi, Zabdi degən kixi bekitildi. □

¹⁸ Zabdi öz ailisidiki ərkəklərnı birdin-birdin hazir kiliwidi, Yəhuda kəbilisidin Zərahning əwladi, Zabdining nəwrisi, Karmining oqli Akan bekitildi. □

¹⁹ Xuning bilən Yəxua Aqanoqa: — Əy oqlum, Israilning Hudasi Pərwərdigarqa xan-xərapni qayturup berip, *Uning hərmiti üqün qiloanliringni ikrar qiloqin*; məndin heqnemini yoxurmay, qiloqiningning həmmisini manga eytkin, dedi. □

²⁰ Akan Yəxuaqa jawab berip: — Mən dərwəkə Israilning Hudasi Pərwərdigar aldida gunah qilip, mundak-mundak kildim:

□ **7:17 «Zarhiylar jəməti»** — yaki «Zarhiylar». «Zarhiylar» degən «Zərahlar»ning baxqa bir xekli (1:7ni kəring). □ **7:18 «Zərahning əwladi»** — ibraniy tilida «Zərahning oqli».

□ **7:19 «Pərwərdigarqa xan-xərapni qayturup berip Uning hərmiti üqün qiloanliringni ikrar qiloqin»** — Aqanning qiloanlirini ikrar qiloqiningning əzi Hudaqa xan-xərapni qayturuxni bolidu, qünki bu ix Hudaning həmmə ixtin həwərdar boləqinini halayiq aldida kərsitidioqan ixtur.

21 mən oljining arisidin Xinarda qikқан qiraylik bir tonoqa, ikki yüz xəkəl kümüx, əllik xəkəl eoqirliktiki altun tahtioqa kəzüm kizirip ularni eliwaldim. Mana, bu nərsiləni qedirimning otturisdiki yərgə kəmüp qoydum, kümüx ularning astida, — dedi. □

22 Xularni dewidi, Yəxua əlqiləni əwətti, ular qediroqa yügürüp bardı wə mana, nərsilər dər wə kə qedirda yoxurukluk bolup, kümüx bularning astida idi.

23 Ular bu nərsiləni qedirdin elip qikip Yəxuaqa, xundakla barlik Israillarning kexioqa kəltürüp, Pərwərdigarning aldioqa koydi.

24 Andin Yəxua bilən pütkül Israil jamaiti kəpup Zərahning ooqli Aqanni, kümüx, ton wə altun tahta bilən kəxup, uning ooqulliri bilən kizlirini, uyliri bilən exəkliri, koyliri, qediri bilən barlik təwəliklirini elip Aqor jiloqisioqa kəltürdi.

25 Yəxua Aqanoqa: — Sən beximizioqa kəncilik apət kəltürdüng! Mana, bəgün Pərwərdigar sening üstünggə apət kəltüridu, — dedi. Andin pütkül Israil jamaiti uni qalma-kesək kilip əltürdi. Ular ailisdikilərnimu qalma-kesək kilip əltürgəndin keyin, həmmiini otta kəydürüwətti.

□

26 Andin halayik bir qong dəwə taxni uning üstigə dəwiləp koydi. Bəgüngə kədər u u yərdə turmaqta. Buning bilən Pərwərdigarning

□ 7:21 «Xinar» — Babilning baxqa bir namidur. □ 7:25 «...Israil jamaiti Aqanni qalma-kesək kilip əltürdi. Ular ailisdikilərnimu qalma-kesək kilip əltürgən...» — Aqanning ailisdikilər qalma-kesək kilindi; qünki ailisdikilər uning gunahini kərup turup uning toqruluk jim turoaqqa, uningə xerik bolup qaloqan.

qəzipi yandı. Xuning bilən xu yərgə «Apət jilojisi» «(Aqor jilojisi)» dəp nam qoyuldi wə bu künqigə xundak atalmakta.□

8

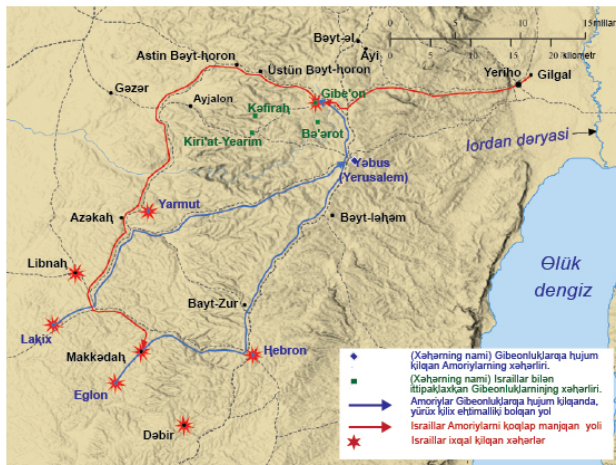
Israilning Ayi xəhiri üstidin qəlibə kilixi

¹ Pərwərdigar Yəxuaşa: — Sən həq qorkma, həm hədukmioyin. Turup, barlıq jəngqilərnı özüng bilən elip, Ayi xəhirigə qikkın. Mana, Mən Ayining padixahi, həlki, xəhiri wə zeminini qoxup sening qolungşa tapxurdum. ■

² Sən Yeriho bilən uning padixahioşa qandak kiləşan bolsang Ayi xəhiri bilən uning padixahioşimu xundak kilisən. Pəqət silər bu kətim xəhərdin olja wə qarpaylarnı alsanglar bolidu. Əmdi sən xəhərnıng kəyni tərıpigə hujum kilixka pistirma qoyşın, — dedi.■

□ **7:26 «Apət jilojisi»** — ibraniy tilida «Aqor jilojisi». ■ **8:1**
 Qan. 1:21; 7:18 ■ **8:2** Qan. 20:14; Yə. 6:21

Yəxua pəyğəmbərnin Qanaanning jənubiy tərpidiki hərbiy yürüxliri

Qanaan jənubiy tərpidə yürgüzülgən hərbiy yürüxlər

3 Xuning bilən, Yəxua bilən həmmə jəngqilər qozqilip, ayioğa hujum kılıxka qıkti. Yəxua ottuz ming batur jəngqini iloqap keqidə ularni mangdurdi

4 wə ularoğa mundaq tapilidi: — «Silər agah bolup, xəhərdin bək neri kətməy xəhərnin kəynidə məkünüp turup, həmminglar bəktürmə hujumoğa təyyar turunglar.

5 Mən özüm bilən qaloqan həmmə kixilərnə elip xəhərgə yəkin barimən; xundaq boliduki, ular baldurkidək aldimizoğa qikip hujum kילוqanda, biz ularning aldidin kaqimiz;

6 ular jəzmən bizning kəynimizdin koqalaydu; ular: «Israillar baldurkidək aldimizdin keqip kətti» dəp oylaydu, biz ularni azdurup xəhərdin yirak elip qikimiz. Xuning üçün biz ularning

alddin qaçimiz.

⁷ U waqıtta silər bəktürmidin qopup qikiq, xəhərni ixoqal kılinglar; qünki Pərwərdigar Hudayinglar bu xəhərni silərning qolunglaroqa tapxuridu.

⁸ Xəhərni ixoqal kıloqandin keyin Pərwərdigarning tapiloqini boyiqə u xəhərni ot yeqip köydüriwetinglar. Mana, mən silərgə əmr bərdim».

⁹ Yəxua ularni yoloqa saldi, ular berip Bəyt-Əl bilən Ayining otturisida, Ayining oqərb təripidə bəktürmə selip marap olturdi. Yəxua bolsa u keqisi həlkning arisida qondi.

¹⁰ Ətisi səhər Yəxua qopup, həlkni yioqip təkxürdi; andin u Israilning aqsakalliri bilən billə həlkning aldida Ayioqa qarxi mangdi.

¹¹ Uning bilən billə boloqan həmmə jəngqilərmu uning bilən qikiq, xəhərning aldioqa yeqin berip, Ayining ximal təripidə qedir tikti. Ular qüxkən jay bilən Ayining otturisida bir jiloqa bar idi.

¹² Yəxua bəx mingqə adəmni tallap elip berip, Bəyt-Əl bilən Ayining otturisida, xəhərning oqərb təripidə bəktürmə turoquzoqanidi.

¹³ Xundak kılip, barlıq həlk, yəni xəhərning ximal təripidiki bargəhtiki qoxun bilən oqərb təripidiki pistirma qoxun orunlaxturup bəlündi. Xu keqisi Yəxua əzi jiloqining otturisoqə qüxti.

¹⁴ Ayining padixahı xu əhwalni kərđi wə xəhərdikilər aldirap səhər qopuxti; padixah bilən barlıq həlki Israil bilən soquxux üqün bəlgiləngən waqıtta Arabah tüzlənglikigə qikti. Lekin padixahning xəhərning kəynidiki pis-

tirma qoxundin həwiri yok idi. □

¹⁵ Yəxua bilən barlıq İsrail bolsa əzlrini ulardin yengiləngə selip, qəl tərəpkə kaqti.

¹⁶ Xəhərdə bar həlkning həmmisi ularni qoqlaxka qakirildi; ular kelip Yəxuani qoqliqanda, ular azdurulup xəhərdin yirak kilindi.

¹⁷ Ayi bilən Bəyt-Əlning iqidə İsrailni qoqlaxka qikmiqan heqbir ər kixi qalmidi; ular xəhərnə oquq qoyup, həmmisi İsrailni qoqlap qikip kətti.

¹⁸ U waqıtta Pərwərdigar Yəxuaqa: — Qolungdiki nəyzini ayiqə qaritip uzatqin; qünki Mən uni sening qolungqa tapxurdum, — dewidi, Yəxua qolidiki nəyzini xəhərgə qaritip uzatti.

¹⁹ U qolidiki nəyzini uzatqan həman pistirmida yatqanlar jayidin tezla qikip, yügürginiqə xəhərgə etilip kirip, uni ixqal kilip xuan ot yekip köydürüwətti.

²⁰ Ayining adəmliri burulup kariwidi, mana xəhərdin asman-pələk ərləwatqan tütünni kərđi, ya u yakqa ya bu yakqa kaqayli desə, heq həli qalmiqanidi; qəl tərəpkə kaqқан Israillar burulup əzlrini qoqlap keliwatqanlarqa hujum kildi.

²¹ Yəxua bilən barlıq İsrail pistirma qoxunning xəhərnə elip boləanlikini, xundaqla xəhərdin tütünnə ərləp qikkinini kərüp, yenip kelip, Ayining adəmlirini əltürgili turđi.

²² Xuning bilən bir waqıtta xəhərnə aloqanlarmu

□ **8:14 «bəlgiləngən waqıtta»** — bəlkim Bəyt-Əldikilər bilən pütüxkən məlum bir waqıt boluxi mumkin (17-ayətni kərüng). Baxka birhil tərjimisi «bəlgiləngən jayda».

xəhərdin qikiq ularoqa hujum kildi. Xuning bilən ular Israillarning otturisida, bəziliri bu tərəptin, bəziliri u tərəptin qapsilip qaldi. Israillar ularning heqbirini koymay, həmmisini oltürüwətti. ■

²³ Ular Ayining padixahini tirik tutup, Yəxuaning aldioqa elip bardı.

²⁴ Israil dalada uqriqan barlıq ayiliklarni, yəni əzlrini qelgiqə koqlap kəlgənlərnı kırıp yokatkəndin keyin (ularning həmmisi kiliqlinip yokitiloqanidi), barlıq Israil Ayioqa yenip kelip, u yərdikilərnı kiliqlap oltürdi.

²⁵ Xundak boldiki, xu künidə oltürülgən ərayallar, yəni ayiliklarning həmmisi on ikki ming adəm idi.

²⁶ Qünki Yəxua Ayida turuwatqan həmmə adəm yokitilmioquqə kolidiki uzutup turoqan nəyzisini yioqmioqanidi.

²⁷ Halbuki, Pərwərdigarning Yəxuaqa buyruqan səzi boyiqə Israillar xəhərdiki qarpay bilən oljini əzliri üqün aldi. ■

²⁸ Andin Yəxua Ayi xəhirini keydürüp, uni əbədgiqə Harabilik dəwisigə aylanduruwətti; taki bügüngiqə u xundak turmaqta.

²⁹ Ayining padixahini bolsa, u bir dərəkə asturup, u yərdə kəqkiqə turoquzdi. Kün patqanda Yəxua əmr kiliwidi, kixilər uning əlükini dərəhtin qüxürüp, uni xəhərnıng qowuqıning aldioqa taxlap, üstigə qong bir dəwə taxni dəwiliwətti; bu tax dəwisi bügüngiqə turmaqta. ■

*Israilning əzlrini Pərwərdigarning əhdisigə
kaytidin baolixi*

³⁰ Andin Yəxua Ebal teoqida Israilning Hudasi Pərwərdigarğa qurbangah yasidi.

³¹ Pərwərdigarning kuli Musaning Israilğa buyruqini boyiqə, Musaqə nazil kılinoqan qanun kitabida pütülgəndək, qurbangah heqbir təmür əswab təgküzülmigən pütün taxlardin yasaloqanidi. Uning üstidə həlq Pərwərdigarğa atap köydürmə qurbanlıqlar wə inaklıq qurbanlıqliri sunup turdi. ■

³² Xu yərdə Yəxua uning taxlirining üstigə pütkül Israilning aldida Musa pütken qanunni köqürüp pütüp koydi. ■

³³ Andin pütkül Israil həlqi, ularning aqsakalliri, əməldarliri bilən həkimliri, məyli musapirlar bolsun yaki ularning arisida tuquloqanlar bolsun, həmmisi Pərwərdigarning əhdə sanduqining ikki tərpidə, əhdə sanduqini kətürgən kahinlar bolqan Lawiylarning aldida ərə turdi; Pərwərdigarning kuli Musaning dəsleptə buyruqini boyiqə, Israillarning bəht-bərikitini tiləxkə həlqning yerimi Gərizim teqi aldida, yənə bir yerimi Ebal teqi aldida turdi. □

³⁴ Andin Yəxua qanun kitabida pütülgənnin həmmisigə muwapıq qanundiki həmmə sözlərnı, jümlidin bəht-bərikət sözliri wə lənət

■ **8:31** Mis. 20:25; Qan. 27:4 ■ **8:32** Qan. 27:3 □ **8:33**
«Andin pütkül Israil həlqi... həmmisi ... kahinlar bolqan Lawiylarning aldida ərə turdi; ... həlqning yerimi Gərizim teqi aldida, yənə bir yerimi Ebal teqi aldida turdi»
 — bu ixni Huda ilgiri Israilğa bekitkən («Qan.» 11:29 wə 27-28-bablarnı körüng).

sözlerini oqup bərdi.

³⁵ Yəxua bularni pütkül İsrail jamaitigə, jümlidin ayallar, balılar wə ularning arisida turuwatқан musapirlarğa oqup bərdi; Musaning barlıq buyruoqanliridin heqbir sözni qaldurmidi. ■

9

Gibeonluqlarning İsrailni aldap koyuxi

¹ Əmdi xundak boldiki, İordan dəryasining qarəb tərıpıdiki, yəni taqlıq rayondiki, Xəfəlah oymanlıkıdiki, Uluq Dengiz boyıdiki, Liwanning udulıoıqə sozuləjan barlıq yurtlardiki padıxahlar wə xuningdək Hıttıylar, Amoriylar, Qanaaniylar, Pərizziylər, Hıwiylar, Yəbusiylarning padıxahliri bu ixtin həwər tapqanda, □

² həmmisi bir bolup Yəxua bilən İsrailğa qarxi jəng kıləyli ittipaklaxti.

³ Əmma Gibeon ahaliliri Yəxuaning Yeriho bilən Ayioqa nemə kıləlinini angliqanda,

⁴ ular hiylə-mikir ixlitip, əzlrini *uzun* səpərdə boləqandək kərsitip, exəklərgə kona taqarhurjun bilən kona, yirtik-yamak xarab tulumlirini artip, □

⁵ putlirioqa yamak qüxkən kona kəxləni kiyip, kona jul-jul eginləni üstigə orioqan idi; ular

■ **8:35** Qan. 31:11 □ **9:1 «Uluq dengiz»** — hazırki «Ottura Dengiz»dur. □ **9:4 «əzlrini uzun səpərdə boləqandək kərsitip...»** — yaki «əzlrini əqlilər kılıp kərsətkən,...» yaki «birmunqə ozuk-tülük təyyarlıoqan,...».

səpərgə aloqan nanlarning həmmisi pahtilixip qurup kətkənidi. □

⁶ Ular Gilgal qədirgahioqə berip Yəxuaning kəxioqə kirip uning bilən Israillaroqə: — Biz yirək yurttin kəldük; biz bilən əhdə tüzənglar, dedi.

⁷ Ləkin Israillar Hıwiylaroqə jawab berip: — Silər bizning arimizda turuwatqan muxu yərliklər boluxunglar mumkin; undaqta biz silər bilən qandakmu əhdə tüzimiz? — dedi.

⁸ Ular Yəxuaqə: — Biz sening kulliringmiz, dedi. Yəxua ulardin: — Silər kim, kəyərdin kədinglar? — dəp soridi.

⁹ Ular uningqə jawab berip: — Sening kulliring bolsa Pərwərdigar Hudayingning namini angliqanliki üqün nahayiti yirək yurttin kəldi. Qünki biz Uning nam-xəhritini wə Uning Misirda kılqan həmmə ixlirini,

¹⁰ xundakla Uning İordanning u tərpidiki Amoriylarning ikki padixahı, yəni Həxbonning padixahı Sihon bilən Axtarotta turukluk Baxanning padixahı Ogka nemə kılqinini anglidük. ■

¹¹ Xunga aqsakallirimiz bilən yurtta turuquci həmmə həlk bizgə söz kılıp: — Qolunglarqə səpərgə lazimlik ozuk-tülük elip, berip Israillar bilən kərxüp ularqə: «Biz silərnin kullukunglarda bolimiz; xunga biz bilən əhdə tüzünglar», dənglar, dəp bizni əwətti.

¹² Silərnin kəxinglarqə qarap yoloqə qikqan künidə biz səpirimiz üqün öyimizdin aloqan nan

□ **9:5 «səpərgə aloqan nanlar... kұrup kətkənidi»** — yaki «səpərgə aloqan nanlar... kұrup kətkənidiuwilip kətkənidi».

■ **9:10** Qəl. 21:24, 33; Qan. 1:4

issik idi, mana hazır u qurup, pahtilixip ketiptu.

¹³ Bu xarab tulumliri bolsa xarab qaçiliqanda yengi idi, mana əmdi yirtilip ketiptu. Biz kiygən bu kiyimlər wə kəxlər səpərning intayin uzunlukidin konirap kətti, — dedi.

¹⁴ Xuning bilən Israillar ularning ozuk-tülükidin azraq aldi, lekin Pərwərdigardin yol sorimidi. □

¹⁵ Xundak kılıp, Yəxua ular bilən sülhə tüzüp, ularni tirik qoyuxka ular bilən əhd baqlidi; jamaət əmiririmu ularqa kəsəm kılıp bərdi.

¹⁶ Ular əhdə baqlixip üq kündin keyin, bu həlkning əzligigə koxna ikənlikini, əzlining arisida olturuxluk ikənliki ularqa məlum boldi.

¹⁷ Israillar səpirini dawamlaxturup üqinqi küni ularning xəhərlirigə yetip kəldi; ularning xəhərliri Gibeon, Kəfirah, Bəerot bilən Kiriatiyearim idi.

¹⁸ Jamaətning əmiriliri ilgiri Israilning Hudasi Pərwərdigarning nami bilən ularqa kəsəm kılqan bolqaqka, Israillar ularqa hujum kilmidi. Buning bilən pütkül jamaət əmirilər üstidin oqotuldaxkili turdi.

¹⁹ Lekin əmirlərning həmmisi pütkül jamaətkə: — Biz ularqa Israilning Hudasi Pərwərdigarning *nami* bilən kəsəm kılıp bərgəqkə, ularqa qol təgküzəlməymiz.

²⁰ Biz ularqa kılqan kəsəməmiz tüpəylidin, üstimizgə oşəzəp qüxməsliki üqün ularni tirik qalduruxmiz kerək; ularqa xundak kilmisak bolmaydu, dedi.

□ **9:14 «ularning ozuk-tülükidin azraq aldi»** — bəlkim ularning səzliri rast-yaloqlanliqini bilix üqün ozuk-tülükün azraq elip tetip bakqan boluxi mumkin.

21 Andin əmirələr jamaətə yənə: — Ularni tirik qoyunlar; hərbuki, ular pütkül jamaət üqün otun yarəuqi wə su toxuquqilar bolidu, dedi. Bu ix əmirələr jamaətə degəndək boldi.

22 U waqıtta Yəxua ularni qaqirip ularəa: — Silər arimizdiki yərliklər turup, nemixka biz yiraktin kəldük, dəp bizni aldidinqlar?

23 Buning üqün silər əmdi lənətkə kəlip, aranglarda Hudayimning əyi üqün otun yaridioqan wə su toxuydioqan kul boluxtin birər adəmmu mustəsna bolmaydu, — dedi.

24 Xuning bilən ular Yəxuaəa jawab berip: — Pərwərdigar Hudayingning Əz kuli boləan Musəa əmr kəlip, bərlik zeminni silərgə berixkə, xundakla zeminda turuwatqanlarning həmmisini aldinglardin yökıtixka wədə kıləanlıkı kulliring boləan pəkirləəa enik məlum kılindi; xunga biz siləning tūpəydinglardin jənimizdin jəzmən ayrilip qalimiz dəp wəhimigə qūxüp, bu ixni kəlip salduk. ■

25 Əmdi biz kəlungəa qūxtuk; nəziringgə nemə yahxi wə durus kərünsə xuni kıləin, — dedi.

26 Yəxua ənə xundak kəlix bilən ularni Israilning qolidin kutkuzdi; Israilar ularni öltürmidi.

27 Ləkin xu kuni Yəxua Pərwərdigar tallaydioqan jayda jamaət üqün wə Pərwərdigarning qurbangahı üqün ularni otun yarəuqilar wə su toxuquqilar dəp bekitti. Ular bügüngə kədər xundak kəlip kəlməktə.

10

Amoriylarning ittifaqda xoxunning ustidin ojalib kelixi — ajayib bir mejize

¹ Xundak boldiki, Yerusalemning padixahi Adoni-zedək Yəxuaning Ayi xehirini ixqal kilip, uni mutlak yokatkanlikini, Yeriho bilən uning padixahioqa kiloinidək, Ayi bilən uning padixahioqimu xundak kiloinini, Gibeonda olturuqularning Israil bilən sülh tüzüp, ularning arisida turuwatkanlikini anglap, □ ■

² u wə həlki kattik korkti; qünki Gibeon bolsa Ayidin qong xəhər bolup, paytəht xəhərliridək idi; uning həmmə adəmliri tolimu batur palwanlar idi.

³ Xuning bilən Yerusalemning padixahi Adoni-zedək Həbronning padixahi Həham, Yarmutning padixahi Piram, Lakixning padixahi Yafiya wə Əglonning padixahi Dəbirgə həwər əwətip:

⁴ Mening yenimoqa kelip Gibeonlaroqa hujum kiliximiz üqün manga mədət beringlar; qünki ular bolsa Yəxua wə Israillar bilən sülh tüzüwaldi, — dedi.

⁵ Xundak kilip Amoriylarning bəx padixahi, yəni Yerusalemning padixahi, Həbronning padixahi, Yarmutning padixahi, Lakixning padixahi wə Əglonning padixahi — ular əzliri barlik xoxunliri bilən billə qikip, Gibeonning udulida bargah tikip, uningoqa hujum kildi.

□ **10:1** «Yerusalemning padixahi Adoni-zedək» — oqurmənlərgə enikki, xu qaşda Yerusalem xehiri tehi Israillaroqa təwə əməs. ■ **10:1** Yə. 6:15; 9:15

6 Buning bilən Gibeonliklar Gilgaldiki qedirgahqa, Yəxuaning kexioqa adəm əwətip: — Sən öz kulliringni taxliwətməy, dərhal keximizə kelip mədət berip, bizni kütquzəyin; qünki taqlıq rayonda olturuxluk Amoriylarning barlıq padixahliri birlixip bizgə hujum kildi, — dedi.□

7 Buni anglap Yəxua barlıq jəngqilərnı, jümlidin həmmə batur palwanlarnı elip Gilgaldin yoloqa qıkti.

8 Pərwərdigar Yəxuaəqa: — Ulardin kərkmiəyin; qünki Mən ularnı sening kəlungə tapxurdum, ularning həcqiri aldingda put tirəp turalmaydu, — dedi.

9 Yəxua Gilgaldin qikip pütün keqə mengip ularning üstigə tuyuksiz qüxti.

10 Pərwərdigar ularnı Israilning aldida tiripirən kildi, Yəxua ularnı Gibeonda kattik məəqlup kilip kirip, Bəyt-Həronəqa qikidoqan dawan yolida kooqlap, Azikaq bilən Makkədəhkiqə sürüp-toqay kildi.

11 Ular Israildin keqip, Bəyt-Həronning dawandın qüxüwatqanda, Pərwərdigar taki ular Azikaqqa yətküqə asmandin ularning üstigə qong-qong məldür-taxlarnı yaəqdurdi. Ular əldi; muxu məldürlər bilən əltürülgənlər Israillar kiliqlap əltürgənlərdin kəp idi.

12 Andin Yəxua Pərwərdigarəqa səz kildi, — yəni Pərwərdigar Amoriylarnı Israilning aldioqa tapxuroqan künidə u Israilning kəz aldida Pərwərdigarəqa mundaq dedi: — «Əy kuyax,

□ **10:6 «sən öz kulliringni taxliwətməy,...»** — ibraniy tilida «kəlungni kulliringdin elip kətmigəy,...».

Gibeon üstidə tohtap tur! Əy ay, Ayjalon jilojisi üstidə tohtap tur!»

¹³ Xuni dewidi, həlk düxmənlərdin intikam elip boluquçilik kuyax mangmay tohtap turdi, aymu tohtap turdi. Bu wəkə Yaxarning kitabida pütülgən əməsmidi? Kuyax təhminən pütün bir kün asmanın otturisida tohtap olturuxka aldirimidi. □

¹⁴ Pərwərdigar bir insanning nidasioğa kulaq saloğan xundak bir kün ilgiri bolup bakmioğan wə keyinmu bolup bakmidi; qünki Pərwərdigar Israil üqün jəng kildi.

¹⁵ Andin Yəxua bilən pütkül Israil Gilgaldiki qedirgahka yenip kəldi.

¹⁶ Əmma u bəx padixah bolsa keqip Makkədahtiki qarəya yoxuruniwaldi.

¹⁷ Xuning bilən birsi Yəxuaəya məlum kilip: — U bəx padixah tepildi; ular Makkədahtiki qarəya yoxuruniwaptu, dedi.

¹⁸ Yəxua: — Undak bolsa qarəning aozioğa qong-qong taxlarni yumilitip qoyunglar, andin uning aldida adəmləni kəzətkə qoyunglar.

¹⁹ Lekin silər tohtap kalmay düxmənliringlarni qoşlap kəynidə qaloğanlarni kiringlar; ularni öz xəhərlirigə kirgüzmənglar, qunki Pərwərdigar Hudayinglar ularni qolunglarəya tapxurup bərdi, — dedi.

²⁰ Andin xundak boldiki, Yəxua bilən Israil-lar bularni kirip kattik məqlup kilip yəqatti; lekin keqip qutuloğan bir qalduq mustəhkəm

□ **10:13 «Yaxarning kitabı»** — yaki «Adalətpərwər kixining kitabı». Bu kitab Təwratta tepilmaydu; «2Sam.» 1:18dimu tiləya elinidu.

xəhərlirigə kiriwaldi.

²¹ Andin barlıq həlk Makkədahtiki qedirgahqa, Yəxuaning xəxiqə tinq-salamət yenip kəldi. Həqkim Israillarə qaxxi eəiz eqixqa jür'ət kılalmidi. □

²² Yəxua: — Qarning aəzini eqip, u bəx padixahni qaridin qıqirip mening xəximə qə elip kelinglar, — dedi.

²³ Ular xundə qilip bəx padixahni, yəni Yerusalemning padixahı, Həbronning padixahı, Yarmutning padixahı, Lakixning padixahı wə Əglonning padixahini qaridin qıqirip uning xəxiqə elip kəldi.

²⁴ U padixahlar Yəxuaning xəxiqə kəltürülgəndə, Yəxua Israilning həmmə adəmlirini qakirip, əzi bilən jənggə qıqqan ləxkər sərdarlıriqə: — Kelip putliringlarni bu padixahlarning gədinigə qoyunglar, — dedi. Xundə dewidi, ular kelip putlirini ularning gədənirigə qoydi.

²⁵ Andin Yəxua ularə qə: — Qorkmanglar wə həq həduqmanglar, qəysər wə qəyrətlik bolunglar; qunki Pərwədigar silər hujum kılə qan barlıq düxmənliringlarə xundə ixni kılıdu, — dedi.

²⁶ Andin Yəxua padixahlarni kiliqlap əltürüp, jəsətlirini bəx dərəhkə esip qoydi; ular dərəhləning üstidə kəqkiqə esiklik turdi. ■

²⁷ Kün patqanda Yəxuaning buyruqi bilən kixilər əlüklərnə dərəhlərdin qüxürüp, ular ilgiri yoxurunə qarə taxlap, qarning aəziqə

□ **10:21** «...qaxxi eəiz eqixqa jür'ət kılalmidi» — yaki «...təhdit selixqa jür'ət kılalmidi». ■ **10:26** Qan. 21:23; Yə. 8:29

qong-qong taxlarni qoyup qoydi. Bu taxlar taki büküngə kədər xu yərdə turmaqta.

Zeminning janubiy tərpidə urux kiliş

²⁸ U küni Yəxua Makkədəhni ixşal kiliş, uning padixahi bilən xəhiridiki həmmə həlkning birinimu qoymay kiliqlap mutlək yoşatti; u Yerihoning padixahişə kilişinidək Makkədəhning padixahişimu xundak kildi.

²⁹ Andin Yəxua bilən barliş Israillar Makkədəhtin qikiş, Libnahşə berip Libnah xəhirigə hujum kildi.

³⁰ Pərwərdigar unimu padixahi bilən qoxup Israilning qolişə tapxurup bərđi; Yəxua uni kiliş bilən urup, xəhiridiki həmmə həlkning birinimu qoymay kiliqlap ɵltürđi; u Yerihoning padixahişə kilişinidək uning padixahişimu xundak kildi.

³¹ Andin Yəxua bilən barliş Israil Libnahdin qikiş, Lakixşə berip, uni kamal kiliş uningə hujum kildi.

³² Pərwərdigar Lakixni Israilning qolişə tapxurđi; ular ikkinqi künilə uni kiliş bilən elip, dəl Libnahşə kilişinidək, xəhiridiki həlkning birinimu qoymay kiliqlap ɵltürđi.

³³ U waqitta Gəzərning padixahi Horam Lakix xəhirigə mədət berix üqün qikiş kəldi; lekin Yəxua uni barliş adəmliri bilən qoxup urup, ulardin heşkimni tirik qoymay ɵltürđi.

³⁴ Andin Yəxua bilən barliş Israil Lakixtin qikiş, Əglonşə berip uni kamal kiliş, u xəşərgə hujum kildi.

35 Ular xu küni xəhərnı elip, uningdiki adəmlərnı kılıqlıdı; xu küni Yəxua xəhərdiki barlık kixilərnı təltəküs yokətti; u dəl Lakıxka kıləqınidək, ularəqımu xundək kıldı.

36 Andin Yəxua bilən İsrailning həmmisi Əglondin qikip Həbronəqa berip, u xəhərgə hujum kıldı.

37 Ular uni elip, dəl Əglonda kıləqandək uning padıxahını kılıqlap, uningəqa qaraxlık həmmə yeza-kəntlirini elip, ularning iqidə olturuxluk həmmə adəmning heqbirini qoymay kılıqlap yokətti. Yəxua xəhərnı wə iqidiki barlık adəmlərnı mutlək yokətti.

38 Andin Yəxua bilən barlık İsrailar Dəbirgə berip, u xəhərgə hujum kıldı.

39 U xəhərnı elip wə uningəqa qaraxlık həmmə yeza-kəntlirini kiliq bilən urup, padıxahını tutup, bulardiki barlık adəmlərnı heqbirini qoymay təltəküs yokətti. Yəxua Həbronəqa kıləqınidək, Libnahka wə uning padıxahıəqa kıləqınidək, Dəbir bilən uning padıxahıəqımu xundək kıldı.

40 Bu tərıkidə Yəxua xu pütün yurtıni, yəni taqlıq rayonıni, jənubiy Nəgəw yurtını, Xəfələh oymanlıkını, dawandiki yurtlarıni hujum kılıp elip, həmmə yurtıni ixəqal kılıp barlık padıxahlırı bilən məqlup kıldı. İsrailning Hudasi Pərwərdigar buyruqınidək, u heqkimni qoymay, bəlki nəpəsi barlarını həmmisini mutlək yokətti. ■

41 Yəxua Qadəx-Barneadin tartip Gazaəqıqə

boloqan yurtlarni, xuningdək Goxənniŋ pütkül yurtini taki Gibeonşiqimu hujum bilən aldı.

⁴² Bu kətimki uruxta Yəxua bu padixahlarni məqlup kilip, ularning zeminini igilidi. Qünki Israilning Hudasi Pərwərdigar Israil tərəptə turup jəng kildi.

⁴³ Andin Yəxua bilən barlik Israil Gilgaldiki qedirgahqa yenip kəldi.

11

Ximaliy ittipaqdax əllər bilən urux kilix

¹ Əmma Həzorning padixahi Yabin bularni anglap Madonning padixahi Yobab bilən Ximronning padixahi wə Aksafning padixahioqa adəm əwətti,

² xundakla ximaldiki taqlıq rayondiki padixahlaroqa, Kinnərotning jənubidiki tüzlənglik, oymanlıq wə qərbətiki Dor egizlikidiki həmmə padixahlaroqa əlqi əwətti; □

³ U yənə xərk bilən qərb tərəptiki Qanaaniylar, Amoriylar, Hittiylar, Pərizziylər bilən taqlıq rayondiki Yəbusiylar wə Hərmon teqining etikidiki Mizpaq yurtida turuwatqan Hiwiylarni qakirdi.

⁴ Ular, yəni padixahliri wə barlik qoxunliri qikti; ularning sani dengiz sahilidiki kumdək kəp idi, ularning nuroqun at wə jəng hərwiliri bar idi.

□ **11:2 «Dor egizliki»** — yaki «Nafat-Dordiki».

⁵ Bu həmmə padixahlar bir bolup yiqilip, Israil bilən jəng qılıx üçün Mərom sulirining boyida qedirlarni tikti.

Yəxua pəyqəmbərning Qanaanning ximaliy tərīpidiki hərbiy yürüxliri

Qanaan ximaliy tərīpidə yürgüzülgən hərbiy yürüxlər
 6 Ləkin Pərwərdigar Yəxuaşa: — Sən ulardin heq qorkmişin; qünki Mən ətə muxu wakitlarda ularning həmmisini Israilning aldidə

həlakətkə tapxurimən. Sən ularning atlirining pəylirini kesip, hərwilirini otta köydürüwetisən, — dedi.

⁷ Buni anglap Yəxua bilən uning həmmə jəngqiliri Mərom sulirining yenioğa berip, ularning üstigə tuyuksiz qūxūp hujum kildi.

⁸ Pərwərdigar ularni Israilning kolioğa tapxurdi; ularni urup Qong Zidon wə Misrəfot-Mayimoğiğə, xundakla xərək tərəptiki Mizpah wadisioğiğə sürüp berip, ulardin heqbirini qoymay kiliqlap öltürdi.

⁹ Yəxua Pərwərdigarning özigə buyruşinidək kılıp, ularning atlirining pəylirini kesip, hərwilirini otta köydürüwətti.

¹⁰ Xu qaşda Yəxua qaytip berip, Həzorni ixşal kılıp, uning padixahini kiliqlap öltürdi. Həzor bolsa xu dəwrlərdə axu barlık əllərnin bexi idi.

¹¹ *Israillar* xəhər iqidə olturuxluk həmmisini kiliqlap öltürüp, heq nəpəs igisini qoymay həmmisini üzül-kesil yökətti; Həzorni Yəxua otta köydürüwətti,

¹² Xu padixahlarning barlık paytəht xəhərlirini elip, ularning padixahirini məşlup kildi; Pərwərdigarning kuli bolşan Musa buyruşinidək, u ularni kiliqlap üzül-kesil yökətti. ■

¹³ Ləkin egizlikkə selinşan xəhərləni bolsa, Israil köydürmidə; Yəxua ulardin pəkət Həzornila köydürüwətti.

¹⁴ *Israillar* bu xəhərlərdiki şəniymətləni wə qarpaylarni əzlrigə olja kılıp aldı, ləkin iqidiki

həmmə adəmləni kiliqlap yokatti; ular birmu nəpəs igisini tirik qoymidi.

¹⁵ Pərwərdigar Əz quli boləjan Musəqə nemə buyruəjan bolsa, Musamu Yəxuaəqə xuni buyruəjanidi wə Yəxuamu xundəq kildi. U Pərwərdigarning Musəqə buyruəjanidin heqnemini qaldurmay həmməni xu boyiqə ada kildi. ■

¹⁶ Xu tərəkədə Yəxua xu zeminning həmmisini, yəni taəqlik rayondiki zeminlarni, barliq jənubiy Nəgəw zeminini, barliq Goxən zeminini, oymanliktiki zeminlarni, tüzlənqliktiki zeminlarni wə Israilning taəqlik rayonlirini wə Xəfələh oymanlikini, □

¹⁷ Seir dawiniəqiqə sozuləjan Həlak teəjidin taki Hərmon teəjining etikidiki Liwan jilojisiəqə jaylaxkan Baal-Gadkiqə boləjan zeminni igilidi; u ularning həmmə padixahlirini tutup ularni əlümgə məhkum kildi. □

¹⁸ Xu tərəkədə Yəxua bu həmmə padixahlar bilən uzun wəkit jəng kildi.

¹⁹ Gibeonda olturəqlaxkan Hiwiylardin baxka, heqbir xəhər Israil bilən sulh tüzmididi. Israil ularning həmmisini jəng arkiliklə aldı.

²⁰ Qünki ularning kənglining kattik kilinixi, Israil bilən jəng kilix niyitidə boluxi Pərwərdigardin idi; buning məksiti, ularning üzül-kesil yokitilixi; yəni, ularəqə heq rəhim kilinmay, əksiəqə Pərwərdigar Musəqə buyruəjanidək ularning yokitilixi üqün idi.

■ **11:15** Mis. 23:32, 33; 34:12; Qəl. 33:52; Qan. 7:2; 20:16

□ **11:16** «**Israil taəqlik rayonliri**» — xu rayonning keyinki nami. □ **11:17** «**Həlak teəji**» — yaki «Silik Taəj».

²¹ U waqıtta Yəxua kelip Anakiylarğa hujum kılıp ularni taqlıq rayondin, Hebrondin, Dəbirdin, Anabdin, Yəhudaning həmmə taqlıq rayoni bilən İsrailning həmmə taqlıq rayonidin yokatti; Yəxua ularni xəhərliri bilən qoxup üzül-kesil yokatti. □

²² Xuning bilən İsrailarning zeminida Anakiylardin heqbirimu qaldurulmıdı; pəkət Gaza, Gat wə Axdodta birneqqisila qaldı.

²³ Xu tərıqıdə Yəxua Pərwərdıgar Musağa wədə kılqandək pütkül zeminni aldı; Yəxua uni İsrailğa ularning qoxun-qəbilisi boyıqə miras kılıp təksim kıldı. Andin zemin jəngdin aram taptı.

12

Ixoql kılinoqan zemin wə xəhərlər

¹ İsrail İordan dəryasining u tərıpidə, yəni kün qıqıx tərıpidə *ıkkı* padıxaħni öltürdi. Ular ularning zeminini, yəni Arnon dəryasidin tartıp Hərmon taqlıqıqə tutaxqan zemin bilən xərək tərəptiki barlıq Arabaħ tüzlənglikini igilidi. Xu *ıkkı* padıxaħlar bolsa: —□

² *birsi* Həxbonda turuxluq Amoriylarning padıxaħı Siħon; u Aroər (Aroər Arnon dəryasining boyıda) wə Arnon jılqısidiki xəhərdin tartıp, Gileadning yerimini öz iqiğə

□ **11:21** «Anakiylar» — gigantlardin bolqan bir qəbilə.

□ **12:1** «Izahat» — muxu bablardiki məzmunlarni obdanraq qüxinix üqün munasiwətlik həritilərnı kərüng.

aloqan Yabbok deryasioiqə (bu Ammoniylarning qegrisi idi) boloqan yərlərdə səltənət qilatti;

³ u səltənət qiloqan zemin yənə xərk tərəptiki Kinnərot dengizidin tartip Arabah dengizioiqə, yəni Xor dengizioiqə sozuloqan Arabah tüzlənqlikini, xundakla xərk tərəptiki Bəyt-Yəximotqa baridioqan yolni wə jənub tərpidə Pisgah teoqining dawanlirining qetigiqə sozuloqan zeminni öz iqigə alatti.□

⁴ Uningdin baxqa Israil Baxan padixahı Ogning zeminini aldi; u Rəfayıylar *deyilidioqan gigantlarning* qaldukidin biri idi (ular Axtarot wə Ədrəydə turatti). ■

⁵ U Hərmon teqidiki yurtlaroqa, Salkah wə pütkül Baxan zeminioqa, yəni Gəxuriylar bilən Maakatiylarning qegrasioiqə, xuningdək Gileadning yerimioqa, taki Həxbonning padixahı Sihonning qegrasioiqə səltənət qilatti.

⁶ Pərwərdigarning quli boloqan Musa bilən Israillar bularoqa hujum qilip məoqlup qiloqanidi wə Pərwərdigarning quli Musa xu zeminni Rubənlərgə, Gadlaroqa wə Manassəhning yerim kəbilisigə miras qilip bərgənidi. ■

⁷ Təwəndikilər Yəxua bilən Israillar Iordan deryasining oərb tərpidə hujum qilip məoqlup qiloqan padixahlardur; ularning zeminliri Liwan jiloqisidiki Baal-Gadtin tartip, Seirning dawanlirining yenediki Həlak teoqioiqə boloqan zeminlardin ibarət idi. Yəxua bu zeminlarni Israilning qoxun-kəbililiri boyiqə ularoqa miras

□ **12:3 «Kinnərot dengizi»** — yaki «Galiliyə dengizi». «**Xorluk dengiz**» — hazır «Əlük Dengiz» dəp atilidu. ■ **12:4** Qan. 1:4

■ **12:6** Qel. 21:24; 32:33

kilip bərđi, ■

⁸ jümlidin taoqlıq yurtni, Xəfəlah oymanlıqını, Arabah tüzlənglikini, egizliktiki dawanlarni, qəllükni wə jənuhtiki Nəgəw zeminini, Hittiylar, Amoriylar, Qanaaniylar, Pərizziylər, Hiwiylar wə Yəbusiylarning zeminlirini bəlüp bərđi: —

⁹ Ularning padixaħlirining biri Yerihoning padixaħi, biri Bəyt-Əlning yenidiki Ayining padixaħi,

¹⁰ biri Yerusalemning padixaħi, biri Həbronning padixaħi,

¹¹ biri Yarmutning padixaħi, biri Laqixning padixaħi,

¹² biri Əglonning padixaħi, biri Gəzərning padixaħi,

¹³ biri Dəbirning padixaħi, biri Gədərning padixaħi,

¹⁴ biri Hormaħning padixaħi, biri Aradning padixaħi,

¹⁵ biri Libnaħning padixaħi, biri Adullamning padixaħi,

¹⁶ biri Makkədəħning padixaħi, biri Bəyt-Əlning padixaħi,

¹⁷ biri Tappuaħning padixaħi, biri Həfərning padixaħi,

¹⁸ biri Afəkning padixaħi, biri Laxaronning padixaħi,

¹⁹ biri Madonning padixaħi, biri Həzorning padixaħi,

²⁰ biri Ximron-Məronning padixaħi, biri Akşafning padixaħi,

■ 12:7 Yə. 10:40

21 biri Taanakning padixahi, biri Məgiddoning padixahi,

22 biri Kədəxning padixahi, biri Karməlning yenediki Yokneamning padixahi,

23 biri Dər egizlikidiki Dorning padixahi, biri Goyimning padixahi, □

24 biri Tirzahning padixahi bolup, jəmiy ottuz bir padixah idi.

13

Pərwərdigarning yənə Yəxuaşa səz kilişi

1 Əmma Yəxua yaxinip, yexi heli bir yərgə berip qalqanidi. Pərwərdigar uningoşa mundaq dedi: — «Sən əmdi kərip qalding, yexingmu qongiyip qaldi, lekin yənə igilinixi kərək bolqan nuroqun zemin bar.

2 Bu zeminlar bolsa munular: — Filistiyləarning wə Gəxuriyləarning barliq yurtliri,

3-4 yəni Misirning xərək tərpidiki Xişor dəryasidin tartip, ximal tərpidiki Əkron xəşirining qəgralirioşiqə sozulqan yərlər (xu yurt Qanaaniyləarning zemini həsəblinatti), jümlidin Gaza, Axdod, Axkelon, Gat wə Əkrondiki bəx Filistiy əmir baxquridioşan yurtlar bilən Awwiyləarning jənub tərəptiki yurtliri; Zidoniyləroşa təwə bolqan Məarahdin tartip Afək bilən Amoriyləarning qəgrasioşiqə bolqan Qanaaniyləarning barliq zemini; □

□ 12:23 «Dər egizlikidiki Dorning padixahi» — yaki «Nafat--Dordiki dorning padixahi». □ 13:3-4 «Məarahdin» —yaki «Arahdin».

⁵ Gəbaliylarning zemini wə barlıq Liwan zemini, yəni kün qıxix tərəptiki Hərmon teoqining etikidiki Baal-gadtin tartip, Hamat rayoniqə kirix eoizioiqə bolqan zeminlar; □

⁶ Liwandin tartip Misrəpot-Mayimoqə sozulqan taqlıqta barlıq olturuwatqanlarning, yəni Zidoniylarning zemini qatarlıqlardin ibarəttur. Bu zemindiki həlkning həmmisini Mən Israil aldidin qoqliwetimən. Xunga sən qokum Mening sanga buyruqinim boyiqə buni qək taxlap Israilliklarqə miras qilip təkسيم qilip berixing kerək.

⁷ Sən əmdi bu zeminlarni tokkuz kəbilə bilən Manassəhning yerim kəbilisigə miras qilip bəlgin».

□ **13:5 «Hamat rayoniqə kirix eoizioiqə...»** — yaki «Libo-Hamatqıqə...».

Qanaan (Pələstin)
 (Yəxua pəyğəmbər zeminni təksim qilqandin keyin)

Qanaan zeminining təksim qilinixi

Jordan daryasining xərğ tərpidiki miras

zeminlar

⁸ Rubənlər bilən Gadlar bolsa, *Manassəhning yerim kəbilisi* bilən birliktə Iordan dəryasining u keti, yəni xərək tərpidə Musaning ularoqa bərgən mirasioqa igə boldi; buni Pərwərdigarning kuli boləqan Musa ularoqa miras kəlip bərgənidi: — □

⁹ Ularning zeminliri Arnon jiləjisining boyidiki Aroərdin tartip, jümlidin jiləjining otturisdiki xəhər wə Dibonəiqə sozuləqan Mədəba tüzləngliki,

¹⁰ Həxbonda səltənət kələqan, Amoriylarning padixahı Sihonning Ammoniylarning qəgrisiəiqə boləqan həmmə xəhərliri;

¹¹ Gilead bilən Gəxuriylar wə Maakatiylarning qət yurtliri, Hərmon teqining həmmisi wə Salkahəiqə sozuləqan barliq Baxan zemini;

¹² *gigantlar boləqan Rəfayiylarning* kəldük nəslidin boləqan Axtarot bilən Ədrəydə səltənət kələqan Ogning Baxandiki pütkül padixahliq zeminidin ibarət idi; muxu zemindikiləni Musa məqlup kəlip, zeminliriəiqə igə boldi. □

¹³ Ləkin Israillar Gəxuriylar bilən Maakatiylarni öz yurtliridin kəqliwətmidi; xunga Gəxuriylar bilən Maakatiylar bəgüngiqə Israil arisida turmaqta.

¹⁴ Ləkin *Musa* Lawiy kəbilisigə həq miras zeminni bərmigən; Israilning Hudasi Pərwərdigar ularoqa eytkinidək,

□ **13:8 «Rubənlər bilən Gadlar bolsa, Manassəhning yerim kəbilisi bilən birliktə...»** — ibraniy tilida «Rubənlər bilən Gadlar bolsa, uning bilən birliktə...». □ **13:12 «Rəfayiylar»** — gigantlar idi. Ular toqruluk «Kən.» 2:10-11, 20, 3:11ni kərüng.

Pərwərdigarğa atap otta sunuloğan qurbanlıqlar ularning mirasidur.□

15 Musa Rubənlər kəbilisigə, jəmət-aililiri boyiqə yurtlarni miras kılıp bərdi.

16 Ularning zemini bolsa Arnon jilqisining yenediki Aroərdin tartip, jilqining otturisdiki xəhər wə Mədəbaning yenediki pütkül tüzlənglik,

17 Həxbon wə uningğa qaraxlıq tüzləngliktiki həmmə xəhərlər, Dibon, Bamot-Baal, Bəyt-Baal-Meon,

18 Yahaz, Kədəmot, Məfaat, □

19 Kiriatayim, Sibmah, wə «Jilqa teqi»diki Zərət-Xahar,

20 Bəyt-Peor, Pisgah, teqidiki dawanlar, Bəyt-Yəximot,

21 tüzləngliktiki barlıq xəhərlər wə Həxbonda səltənət kılğan, Amoriylarning padixahı bolğan Sihonning pütkül səltənitining zeminini öz iqigə aldi. Bu padixah wə uning bilən xu yurtta olturuxluq, *Sihonğa* bekiñğan sərdarlar Əwi, Rəkəm, Zur, Hur wə Rəba katarlıq Midiyan əmirliri bolsa Musa tərripidin öltürülgənidi.

22 Xu waqıtta Israillar öltürgənlər iqidə Beorning oqli palqi Balaammu bar idi; unimu ular kiliqlap öltürgənidi.■

23 Rubənlərnin zeminining qegrasi Iordan dəryasining əzi idi. Rubənlərnin jəmət-aililiri boyiqə ularğa bəlungən mirasi mana bu

□ 13:14 «... Musa Lawiy kəbilisigə heq miras zeminni bərmigən» — ibraniy tilida «... u Lawiy kəbilisigə heq miras zeminni bərmigən». □ 13:18 «Yahaz» — yaki «Yahazah».

■ 13:22 Qel. 31:8

xəhərlər bilən kənt-kixlakliri idi. □ ■

²⁴ Musa yənə Gad kəbilisigə, yəni Gadlarning jəmət-aililiri boyiqə ularoqa miras bəlup bərgənidi.

²⁵ Ularning zeminliri bolsa Yaazər bilən Gileadning barliq xəhərliri, Ammoniylarning zeminining yerimi taki Rabbah aldidiki Aroərgiqə,

²⁶ Həxbondin tartip Ramat-Mizpəh wə Bətonimoiqə, Maḥanayimdin tartip Dəbirning qəgrisiqə,

²⁷ jiloioqa jaylaxkan Bəyt-Haram, Bəyt-Nimrah, Sukkot wə Zafonlar, Həxbonning padixahi Sihonning səltənitining Iordan dəryasining xərkiy kətidiki qaloqan kismi, dəryani yaqilap Kinnərət Dengizining u bexioiqə idi.

²⁸ Gadlarning jəmət-aililiri boyiqə ularoqa bəlungən mirasi mana bu xəhərlər bilən kənt-kixlakliri idi.

²⁹ Musa Manassəhning yerim kəbilisigimu miras bərgənidi; Manassəhning yerim kəbilisigə jəmət-aililiri boyiqə bu miras bəlup berilgənidi:

³⁰ zeminliri Maḥanayimdin tartip, pütkül Baxan zemini, Baxanning padixahi Ogning pütkül səltənitining zemini wə Yairning barliq yeza-kəntliri (bu yeza-kəntlər Baxanning əzigə jaylaxkan bolup, jəmiy atmix idi), ■

³¹ Gileadning yerimi bilən Baxan padixahi

□ **13:23 «Rubənlərnin zeminin qəgrasi Iordan dəryasining əzi idi»** — ibraniy tilida «Rubənlərnin zeminin qəgrasi Iordan dəryasining əzi wə uning qəgrisi idi». ■ **13:23** Qəl. 34:14, 15 ■ **13:30** Qəl. 32:14; Qan. 3:4, 14

Ogning sältənitudiki Axtarot wə Ədrəy xəhərliri Manassəhning oqli Makirning əwladioğa təwə kılinoğan bolup, Makirlarning yerim kışmioğa jəmət-aililiri boyiqə miras kılıp bəlup berilgənidi.

³² Musa İordan dəryasının xərək kətida, Yerihoning udulida, Moabning tüzlänglikliridə bolğan waqtida bəlup bərgən miraslar mana bu zeminlar idi.□

³³ Ləkin Musa Lawiy kəbilisigə həq miras zeminni təkdım kilmidi; İsrailning Hudasi Pərwərdigar ularoğa eytkinidək, U Əzi ularning mirasidur.■

14

Yəhudağa təkdım kılinoğan zeminlar

¹ İsrailarning Kanaan zeminidin aloğan mirasliri təwəndikidək; Əliazar kahin bilən Nunning oqli Yəxua wə İsrail kəbililiridiki jəmət-ailə baxlıqliri muxu miraslarni ularoğa bəlup bərgən. ■

² Pərwərdigar Musaning wasitisi bilən tokkuz yerim kəbilə toqrisida buyruoqinidək, ularning hərbirining ülüxi qək taxlax bilən bəlup berildi. ■

³ Qünki qaloğan ikki kəbilə bilən Manassəhning yerim kəbilisinin mirasini bolsa Musa İordan

□ **13:32** «Musa İordan dəryasının xərək kətida, Yerihoning udulida, Moabning tüzlänglikliridə bolğan waqtida...» — «Qəl.» 22-babni kərüng. ■ **13:33** Qəl. 18:20; Kan. 10:9; 18:2

■ **14:1** Qəl. 34:17 ■ **14:2** Qəl. 26:55

dəryasining u tərripidə ularoqa təksim qiloqanidi; lekin u Lawiylaroqa ularning arisida heq miras bərmigənidi

⁴ (Yüsüpning əwladliri Manassəh wə Əfraim degən ikki kəbiligə bəlungənidi. Lawiylaroqa bolsa, turuxka bolidioqan xəhərlər bekitilip, xundakla xu xəhərlərgə təwə yaylaqlardin qarpaylirini baqidioqan wə mal-mülüklirini orunlaxturidioqan yərlərdin baxka ularoqa heq ülüxlərnə bərmigənidi).

⁵ Pərwərdigar Musoqa kandak buyruoqan bolsa, Israillar xundak qilip zeminni bəluxüwaldi.

Kaləbkə təqdim qilinoqan zemin

⁶ Yəhudalar Gilgaloqa, Yəxuaning kəxiqə kəldi, Kənizziy Yəfunnəhning oqli Kaləb Yəxuaqa mundak dedi: — «Pərwərdigar Əz adimi boloqan Musoqa mən bilən sening toqrangda Qadəx-Barneada nemə degənlikini bilisənoq; ■

⁷ Pərwərdigarning adimi Musa meni Qadəx-Barneadin zeminni qarlap kelixkə əwətkəndə, mən kirik yaxta idim; qin *etikadlik* kənglüm bilən uningqa həwər yətküzgənidi. □

⁸ Əmma mən bilən qikqan kərindaxlirim həlkning kənglini su qiliwətkənidi. Lekin mən bolsam pütün kəlbim bilən Pərwərdigar Hudayimoqa əgəxtim. ■

■ **14:6** Qəl. 14:24; Kan. 1:36 □ **14:7** «qin *etikadlik* kənglüm bilən» — ibraniy tilida «pütün kənglüm bilən» dəp ipadilini. Qarlioquqlardin pəqət Kaləb bilən Yəxuala zemin toqruluk adəmning iman-etikadini riqbətləndüridioqan həwərlərnə yətküzgənidi («Qəl.» 13-14-bab). ■ **14:8** Qəl. 14:24

⁹ U küni Musa kəsəm qilip: — «Sən pütün qəlbing bilən Pərwərdigar Hudayingoşa əgəxkining üqün, sening putung dəssigən zemin jəzmən əbədgiqə sening bilən nəslingning mirasi bolidu» — degənidi.

¹⁰ — Mana Israil qəldə sərgərdan bolup yürgəndə, Pərwərdigar Musoşa xu səzlərnı degən künidin keyinki kırık bəx yil iqidə Əzi eytkinidək meni tirik saqlıdı. Mana mən bügün səksən bəx yaxka kirdim.

¹¹ Mən muxu kündimu Musa meni qarlaşka əwətkən kündikidək küqlükmən, məyli jəng qilix bolsun yaki bir yərgə berip-kelix bolsun, mening yənıla baldurkidək küq-dərmanım bardur. □ ■

¹² Əmdi Pərwərdigar xu künidə wədə qiloşan bu taqlıq yurtni manganı miras qilip bərgin; qünki u küni sənmu u yərdə Anakiylar turidioşanlikini, xundaqla qong həm mustəhkəm xəhərlər barlikini anglıdınqoşu. Ləkin Pərwərdigar mən bilən billə bolsıla, Pərwərdigar eytkinidək mən ularni qoşliwetimən». □

¹³ Buni anglap Yəxua Yəfunnəhning oqlı Kaləbkə bəht-bərikət tiləp, Həbronni uningoşa miras qilip bərđi.

¹⁴ Xunga Həbron taki bügüngiqə Kənizziy Yəfunnəhning oqlı Kaləbning mirasi bolup turmaqta; qünki u pütün qəlbi bilən Israilning Hudasi Pərwərdigaroşa əgəxkən

□ **14:11** «...bir yərgə berip-kelix bolsun...» — ibraniy tilida «qıxix-kirix bolsun...» bilən ipadilinidu. ■ **14:11** Qəl. 27:17; Qan. 31:2 □ **14:12** «Anakiylar» — gigantlardın boloşan bir qəbile.

15 (ilgiri Həbron bolsa Kiriya-Arba dər atilatti. Arba degən adəm Anakiylar arisida əng dangki qikkən adəm idi). Xundak kılıp zemin jəngdin aram tapti.□

15

Yəhudalaroqa təkdım kılinoqan zeminning qe-grasi wə xəhərliri

¹ Yəhudalar kəbilisining mirasi bolsa jəmət-ailliri boyiqə qək taxlinip erixkən zemin bolup, jənubiy tərəpning uqi Edomning qegrisiqə wə Zin qəligə tutaxti;

² jənubiy qegrisi «Xor dengizi»ning ayioqidin, yəni jənubiy tərəpkə qokqiyip qikkən koltuktin baxlinip, □ ■

³ «Serik Exək dawini»ning jənub tərpidin ətüp, Zinoqa tutaxti; andin Qadəx-Barneaning jənubini yaqılap Həzronoqa ətüp, Addaroqa berip, Karkaahqa burulup, □

⁴ Azmonoqa ətüp Misir ekini bilən qikip, uqi dengizoqa takixatti. Bu ularning jənubiy qegrisi idi.□

⁵ Xərkiy qegrisi bolsa Xor dengizidin Iordan dəryasining dengizoqa kuyulidoqan eqiziqiqə

□ **14:15 «Kiriya-Arba»** — «Arbaning yeza-kəntliri» degən mənədə. □ **15:2 «Xor dengizi»** — yənə «Əlük Dengiz» dəpmu atilidu. ■ **15:2 Qəl. 34:4** □ **15:3 «Serik Exək dawini»** — ibraniy tilida «Akrabbim dawini», bəzidə xundak atilidu. □ **15:4 «uqi dengizoqa takixatti»** — bu dengiz «Ottura Dengiz»dur. **«ularning jənubiy qegrisi»** — ibraniy tilida «siləring jənubiy qegranglar».

idi; ximaliy qegrisi bolsa dengizning Iordan deryasining dengizga quyulidigan eoizidin baxlinip,

⁶ andin Bəyt-Hoglahğa berip, Bəyt-Arabahning ximalidin ötüp, Rubənniŋ oqlı Bohanning texining kexioiqə idi;

⁷ andin qegra Akor jiləisidin Dəbirgə karap ötüp, u yərdin ximal tərıpıgə burulup, jiləining jənub tərıpıdiki Adummimğa qıkıdığan dawanıng udulıdiki Gilgalğa yetip berip, andin Ən-Xəməx sulıridin ötüp, Ən-Rogəl bulıqığa tutıxatti;

⁸ u yərdin «Bən-Hınnomning jiləisi»ğa qıkıp, Yəbusıylar egızlıkidin, yəni Yerusalemining jənub tərıpıdiki dawandin ötüp, andin Hınnom jiləisining aldığa, yəni şərb tərəpkə, Rəfayıylarning jiləisining ximaliy bexıdiki taolning qokkısığa qıkti; □

⁹ qegra bu taolning qokkısıdin Nəftoah süyining bulıqığa berip, andin Əfron teqidiki xəhərlirining yeni bilən qıkıp, u yərdin Baalah (yəni Kiriət-Yearim)ğa yetip berip,

¹⁰ andin Baalahtin ötüp, şərb tərıpıgə kayrılıp Seir teqığa berip, Yearim teqi (yəni Kesalon)ning ximaliy baqlıridin ötüp, Bəyt-Xəməxkə quxüp, Timnahtin etti;

¹¹ andin ximalğa karap Əkronning dawını bilən qıkıp Xikronğa ötüp, Baalah teqıning yenığa tutıxıp, Yabnəəlgə yetip, andin uqi dengizğa takaxkanıdı.

¹² Şərb tərıpıdiki qegrisi bolsa dengiz boylırı

□ **15:8 «Bən-Hınnom»** — «Hınnomning oqlı» degən mənıdə.

idi. Yəhudalarning jəmət-aililiri boyiqə ularoşa tohtitiloşan tət tərividiki qegra mana xu idi. ■

13 Yəfunnəhning oşli Kaləbgə bolsa, Pərwərdigarning Yəxuaşa bərgən əmri boyiqə, uningəşa Yəhudalarning arisida bir ülüx, yəni Anakning atisi Arbaning xəhiri boləşan Həbron ata kılindi. ■

14 Kaləb xu yərdin Xexay, Aşiman wə Talmay degən üq Anakiyni qoşliwətti; ular üqi Anakning əwladı idi. ■

15 Andin xu yərdin qıkip, Dəbirdə turuwatқанlarəşa hujum kildi (ilgiri Dəbirning nami Kiriət-Səfər idi).

16 Kaləb: — Kimki Kiriət-Səfərgə hujum kiliş uni alsa, uningəşa kizim Aksahni hotunlukқа berimən, degənidi.

17 Kaləbning ukisi Kenazning oşli Otniyəl uni ixəşal kildi, Kaləb uningəşa kizi Aksahni hotunlukқа bərđi.

18 Xundak boldiki, kiz yatliş bolup uning kexioşa barar qaoşda, erini atisidin bir parqə yər soraxқа ündidi. Aksah exəktin qüxüxigə Kaləb uningdin: — Sening nemə təliping bar? — dəp soridi. □

19 U jawab berip: — Meni alaşidə bir bərikətligəysən; sən mənğa Nəgəwdin *kaşjirak* yər bərgənükənsən, mənğa birnəqqə bulaknimu bərgəysən, — dedi. Xuni dewidi, Kaləb uningəşa

■ 15:12 Qəl. 34:6 ■ 15:13 Yə. 14:15; Hək. 1:20 ■ 15:14 Hək. 1:10 □ 15:18 «Aksah exəktin qüxüxigə Kaləb uningdin ... soridi» — bu ix səl sirlilik tuyulidu. Nemixқа Otniyəlning əzi bu tələpni qoymaydu? 18-ayətkə qarışanda, pursət kəlkəndə, Aksah əzi dadisioşa 19-ayəttiki tələpni qoyidu.

üstün bulaklar bilən astin bulaklarni bərdi. □

20 Təwəndikilər Yəhuda kəbilisigə ularning jəmət-aililiri boyiqə təgkən miras ülüxlərdur: —

21 Yəhuda kəbilisining əng jənubiya jaylaxqan, Edom qegrisi tərəptiki xəhərlər: — Kabzəəl, Edər, Yagur,

22 Kinah, Dimonah, Adadah,

23 Kədəx, Həzor, Yitnan,

24 Zif, Tələm, Bealot,

25 Həzor-ħadattah, Keriot-Həzron (yəni Həzor),

26 Amam, Sema, Moladah,

27 Həzar-Gaddah, Həxmon, Bəyt-Pələt,

28 Həzar-Xual, Bəər-Xeba, Biziotiya,

29 Baalah, Ijim, Ezəm,

30 Əltolad, Kesil, Hormah,

31 Ziklag, Madmannah, Sansannah,

32 Libaot, Xilhim, Ayin wə Rimmon katarliqlar jəmiy yigirmə tokkuz xəhər wə ularya qaraxliq kənt-kixlaqlar idi. □

33 Xəfələh oymanliqidiki xəhərlər bolsa Əxtaol, Zoreah, Axnah,

□ **15:19 «sən manga Nəgəwdin kaşjirak yər bərgənəkənsən...»** — ibraniy tilida pəkət «sən manga Nəgəwdin yərni bərgənəkənsən...» deyilidu. Əməliyəttə Dəbir degən xəhər Nəgəwdə əməs (Nəgəw Yəhudaning jənubiy tərəpidiki qəllük idi), bəlki taqlıq rayonda idi. Ləkin ətrapida su az bolqaqqa, Aksah xu yərni «Nəgəwdək (dəmək, kaşjirak) bir yər» dəp puritidu. □ **15:32 «... jəmiy yigirmə tokkuz xəhər wə ularya qaraxliq kənt-kixlaqlar idi»** — tizimlanəyan xəhərlər 29 əməs, bəlki 36 xəhər; tizimlanəyan xəhərlərnin namliri bəlkim «qaraxliq kənt-kixlaqlar»din birnəqəsinini əz iqiğə əlsa kərək (məsilən, 23- wə 25-ayəttiki «Həzor»).

34 Zanoah, Ən-Gannim, Tappuah, Ənam,

35 Yarmut, Adullam, Sokoh, Azikah,

36 Xaarayim, Aditaim, Gədərah və Gədərotaim bolup, jəmiy on tət xəhər və ularoqa qaraxlık kənt-kixlaklar idi.

37 Bulardin baxka yənə Zinan, Hədashah, Migdal-Gad,

38 Dilean, Mizpah, Yoqtəəl, □

39 Lakix, Bozkat, Əglon,

40 Kabbon, Lahmas, Kitlix, □

41 Gədərot, Bəyt-Dagon, Naamah və Makkədəh bolup, jəmiy on altə xəhər və ularoqa qaraxlık kənt-kixlaklar idi.

42 Buningdin baxka yənə Libnah, Etər, Axan,

43 Yəftah, Axnah, Nəzib,

44 Keilah, Akzib və Marəxah bolup, jəmiy tokkuz xəhər və yənə ularoqa qaraxlık kənt-kixlaklarmu bar idi;

45 yənə Əkron bilən uningoqa qaraxlık yeza-kəntlər,

46 xundakla Əkronning oərb tərividin tartip Axdodning yenidiki həmmə xəhərlər bilən ularning kənt-kixlakliri qoxulup,

47 Axdod və uningoqa qaraxlık yezilar və kənt-kixlaklar, Gaza xəhiri və xundakla Misir ekiniqiqə və Uluş Dengizning kiroşiqiqə, uningoqa qaraxlık yezilar və kənt-kixlaklar bar idi.

48 Taşlık rayondiki xəhərlər: — Xamir, Yattir, Sokoh,

□ 15:38 «Mizpah» — yaki «Mizpəh». □ 15:40 «Lahmas» — yaki «Lahmam».

- 49 Dannah, Kiriatic-Sannah (yəni Dəbir), □
 50 Anab, Əxtəmoḥ, Anim, □
 51 Goxən, Ḥolon wə Giloh bolup, jəmiy on bir xəhər wə ularoḡa qaxaxlık kənt-kixlaklar idi.
 52 Buningdin baxqa yənə Arab, Dumah, Exan,
 53 Yanim, Bəyt-Tappuah, Afikah,
 54 Ḥumtah, Kiriatic-Arba (yəni Ḥəbron) wə Zior bolup, jəmiy tokkuz xəhər wə ularoḡa qaxaxlık kənt-kixlaklar bar idi.
 55 Buningdin baxqa yənə Maon, Karməl, Zif, Yuttah,
 56 Yizrəəl, Yokdeam, Zanoah,
 57 Kayin, Gibeah wə Timnah bolup, jəmiy on xəhər wə ularoḡa qaxaxlık kənt-kixlaklar bar idi.
 58 Buningdin baxqa yənə Ḥalḥul, Bəyt-Zur, Gədor,
 59 Maarat, Bəyt-Anot wə Əltəkon bolup, jəmiy altə xəhər wə ularoḡa qaxaxlık kənt-kixlaklar bar idi.
 60 Buningdin baxqa yənə Kiriatic-Baal (yəni Kiriatic-Yearim) wə Rabbah degən ikki xəhər wə ularoḡa qaxaxlık kənt-kixlaklar bar idi.
 61 Qəldiki xəhərlər bolsa: — Bəyt-Arabah, Mid-din, Səkah,
 62 Nibxan, «Xor Xəḫiri» wə Ən-Gədi, jəmiy altə xəhər wə ularoḡa qaxaxlık kənt-kixlaklar idi. □
 63 Ləkin Yerusalemda olturuqluq Yəbusiylarni bolsa Yəḫudalar koqliwetəlmigən; xunga ta bəgüngiqə Yəbusiylar Yəḫudalar bilən Yerusalemda billə turmaqta.

□ 15:49 «**Kiriatic-Sannah**» — yaki «Kiriatic-Səfər». □ 15:50 «**Əxtəmoḥ**» — yaki «Əxtəmoa». □ 15:62 «**Xor Xəḫiri**» — yaki «Ir-Ḥamməlah».

16

Yüsuf kəbilisining mirasi — yəni Əfraim wə Manassəh kəbilirining mirasi

¹ Yüsüpning əwladlirioğa qək taxlinip qıqқан miras zemin bolsa Yerihooğa tutax boloğan Iordan dəryasidin tartip, Yerihoning xərk tərpidiki kəllərgiqə boloğan yurtlar wə Yerihodin qıqip, qəldin ətüp Bəyt-Əlning taqlıq rayonioğa sozuloğan yurtlar idi. □

² Qegrisi Bəyt-Əldin tartip Luzoğa, andin Arkiylarning qegrisidiki Atarotқа yetip,

³ andin oərb tərpiqə berip, Yaflətiyləning qegrisioğa tutixup, Astin Bəyt-Əronning qetigə qūxup, Gəzərgə berip dengizda ahirlixatti.

⁴ Yüsüpning əwladliri, yəni Manassəh bilən Əfraimlar erixkən miras ülüxi mana xu idi.

⁵ Əfraimlarning jəmət-ailiri boyiqə aloğan zemining qegrisi təwəndikidək: — miras zeminning xərk tərəptiki qegrisi Atarot-Addardin tartip üstün Bəyt-Əronoqiğə yetip,

⁶ andin dengizoğa berip ximaloğa qarap Mikmitatқа qıkti; andin yənə xərk tərpidiki Taanat-Xilohқа kayrilip, uningdin ətüp xərk tərəpkə qarap Yanoahқа,

⁷ Yanoahdin qūxup Atarot bilən Naaratқа yetip, Yerihooğa tutixip Iordan dəryasioğa qıkti.

⁸ Qegra Tappuahdin oərb tərəpkə qıqip Kanah ekinioqiğə berip, dengizoğa yetip ayaoqlaxti. Əfraimning kəbilisigə, yəni ularning jəmət-aililirigə təgkən miras ülüxi xu idi.

□ **16:1 «xərk tərpidiki kəllərgiqə»** — yaki «xərk tərpidiki bulaklaroqiğə».

9 Buningdin baxka Əfraimlar üqün Manassəhning mirasining otturisida birnəqqə xəhərlər ayriloqanidi; bu ayriloqan xəhərlərləning həmmisi qaraxlıq kənt-kixlaklıri bilən qoxuloqanidi.

10 Əmma *Əfraimlar* Gəzərdə olturuxluk Qanaaniylarni qoqliwətmigənidi; xunga Qanaaniylar ta bügüngiqə Əfraimning arisida turup, məhsus həxarqi mədikaqlar bolup turmaqta.

17

Manassəhning mirasi

1 Manassəh Yüsüpning tunji oqli boloaqqa, uning kəbilisigimu qək taxlinip miras berilgən. Manassəhning tunji oqli Makirning *əwladlıri* (Makir Gileadning atisi idi) batur palwan boloaqqa, ularqa Gilead bilən Baxan miras qilip berildi. □ ■

2 Manassəhning qaloqan əwladlırimu, jümlidin Abiezərlər, Hələklər, Asriəllər, Xəkəmlər, Həfərlər bilən Xemidalar öz jəmət-aililiri boyiqə miras ülüxini aldi. Bular bolsa Yüsüpning oqli Manassəhning ər jəmət aililiri idi.

3 Əmdi Manassəhning qəwrisi, Makirning əwrisi, Gileadning nəwrisi, Həfərning oqli

□ **17:1 «...ularqa Gilead bilən Baxan miras qilip berildi»** — ibraniy tilida «...uningqa Gilead bilən Baxan miras qilip berildi». Muqəddəs Kitabda pütün bir jəmət bəzidə pəkət atisining ismi bilən atilip bir adəmdək kərsitilidu. ■ **17:1** Yar. 46:20

Zəlofihadning ooqul pərzəntliri yox bolup, pəkət kızlirila bar idi. Uning kızlirining isimliri Maqlah, Noah, Hoqlah, Milkah wə Tirzah idi. ■

⁴ Ular kahin Əliazar bilən Nunning oqli Yəxua wə əmirlərnin qəxiyə berip ularə: — Pərwərdigar Musəyə biz toqruluk qerindaxlirimiz qatarida miras berixkə əmr kılənanidi, dedi. Xuni dewidi, *Yəxua* Pərwərdigarning əmri boyiqə ularning atisining qerindaxliri qatarida ularə miras bərdi. ■

⁵ Buning bilən İordan dəryasining u tərpidiki Gilead bilən Baxan zeminliridin baxqə, Manassəhkə yənə on ülüx yər berildi.

⁶ Qünki Manassəhning kızliri uning ooqullirining qatarida mirasqə igə bolənanidi; Gilead zemini Manassəhning qəloqan əwladliriə təgkənidi. □

⁷ Manassəhning zeminining qəgrisi bolsa Axirdin tartip Xəkəmnin utturidiki Mikmitatqə berip, andin jənub tərpiyə qayrilip, Ən-Tappuahda turəuqularning jayioiqə tutixatti. □

⁸ Qünki Tappuahning zemini bolsa Manassəhgə təgkənidi; ləkin Manassəhning qəgrisidiki Tappuah xəhiri Əfriməyə təwə idi.

⁹ Qəgrisi u yərdin Kanah ekiniyə qüxüp, jiloqining jənub tərpi bilən qıktı. U yərdiki xəhərlər bolsa Manassəhning xəhərlirining

■ **17:3** Qel. 26:33; 27:1 ■ **17:4** Qel. 27:7; 36:2 □ **17:6** «**Manassəhning kızliri uning ooqullirining qatarida...**» — muxu ayəttiki «Manassəhning kızliri» wə «ooqulliri» degən söz uning kız əwladliri wə oqul əwladlirini kərsitidu. □ **17:7** «**jənub tərpi**» — muxu yərdə ibraniy tilida «ong tərpi» degən sözlər bilən ipadiləngən.

arisida bolsimu, Əfraimoşa təgdi. Manassəhning qegrisi jiloşining ximal təripi bilən berip dengizə yetip ahirlixatti.

¹⁰ Jiloşining jənub tərpidiki zemin Əfraimoşa, ximal tərpidiki zemin Manassəhkə təwə idi; oərb tərpinin qegrisi dengiz idi. Ularning zemini ximal tərpidə Axirning ülüxigiqə yetip, xərk təripi Issakarning ülüxigə tutaxkanıdi.

¹¹ Manassəhkimu Issakar bilən Axirning ülüxliri iqidin Bəyt-Xean wə uningəşa qaraxlık kəntlər, İbleam bilən uningəşa qaraxlık kəntlər, Dor ahalisi bilən Dorəşa qaraxlık kəntlər, Ən-Dor ahalisi bilən Ən-Dorəşa qaraxlık kəntlər, Taanak ahalisi bilən Taanakşa qaraxlık kəntlər wə Megiddo ahalisi bilən Megiddoşa qaraxlık kəntlər, yəni «Üq Egizlik» degən yurt təgdi. □

¹² Ləkin Manassəh bu xəhərdikilərnı kooqliwitəlmidi; Qanaaniylar xu yurlarda turuwerixkə niyət baqlioanıdi. ■

¹³ Israillar barqanseri küqəygəqkə Qanaaniylarnı əzlırigə həxarqi kılıp bekindurdi, ləkin ularnı əz yərliridin mutlək kooqliwetəlmidi.

¹⁴ Yüsüplər bolsa Yəxuaşa: — Bizlər Pərwərdigar həzirəqiqə xundak bərikətləp kəlgən, qong bir həlk tursak, sən nemixka qək taxlax bilən bizgə pəkət bir ülüx miras, bir parqə yərlə bərding? — dedi.

¹⁵ Yəxua ularəşa jawab berip: — Əgər silər

□ **17:11 «Bəyt-Xean»** — bəzigə «Bəyt-Xan» deyilidu. «**Üq Egizlik» degən yurt**» — baxka birnəqqə təjmillirini uqrixi mumkin. ■ **17:12** Hək. 1:27

qong bir hək bolsanglar, Əfraimning taqlıq yurti silərgə tar kəlgən bolsa, ormanoğa berip u yərdiki Pərizziylər bilən *gigant* Rəfayiylar yurtida dərəhləni kesip, özünqlar üçün bir jayni qikiriwelinglar, dedi.

¹⁶ Lekin Yüsüplər: — Taqlıq yurt bizgə yətməydu; xuning bilən bir waqıtta jilojida turuwatqanlar, məyli Bəyt-Xeanda wə uningoğa qaraxlık kəntlərdə bolsun yaki Yizrəəl jilojisida turuwatqan Qanaaniylar bolsun, həmmisining təmürdin jəng hərwiliri bar ikən, dedi.

¹⁷ Xundak dewidi, Yəxua Yüsüp jəməti bolqan Əfraim bilən Manassəhgə səz kılıp: — Silər dərəkə qong bir hək silər wə zor küqünqlar bardur; xunga silərgə pəkət bir ülüxla miras berilsə bolmaydu;

¹⁸ axu pütkül taqlıq yurtmu silərgə berilidu; gərqə u ormanlık bolsimu, silər uni kesip boxit silər wə uning ətraplıriojimu igə bolisilər; Qanaaniylarning təmür jəng hərwiliri bar, xundakla küqlük bolsimu, silər ularni həydəp qikiriwitələysilər, — dedi.□

18

Xilohda yiojilix — qaloqan yəttə qəbilining mirasi

□ **17:18 «uning ətraplıriojimu igə bolisilər»** — demək, pəkət taqlıq rayonğa əməs, bəlki ətrapıdiki wə otturısidiki jilojilarda turoqan Qanaaniylarni həydiwetip, xu yərlərgimu igə bolisilər.

¹ Pütkül Israillar jamaiti Xilohqa yiqilip, u yərdə ibadət qədiri tikti. Gərqə zemin ularning aldida boysunduruloqan bolsimu, □

² lekin Israillar arisida öz miras ülüxi tehi təksim qilinmioqan yəttə kəbilə qaloqanidi.

³ Xunga Yəxua Israillarqa mundaq dedi: — «Atabowiliringlarning Hudasi Pərwərdigar silərgə bərgən bu zeminni qolunglarqa elixqa susluq kilip qaqañoiqə kəynigə sürisilər?»

⁴ Silər özunglar üqün hər kəbilidin üq adəmni tallanglar; mən ularni qozoqilip bu pütkül zeminni aylinip qikip, uni hər bir kəbilə öz miras ülüxigə muwapik sizip-hatiriləxkə, andin qeximoqa yenip kelixkə əwətimən.

⁵ Ular zeminni yəttə ülüxkə bəlsun; lekin Yəhuda kəbilisi bolsa jənuvtiki öz ülüx zemində turiwərsun, Yüsüpning jəmətimu ximal tərəptiki öz ülüx zemində turiwərsun.

⁶ Silər zeminni yəttə ülüxkə bəlüp, pasilini hatiriləp sizip yenimoqa kelinglar; andin mən Pərwərdigar Hudayimizning aldida bu yərdə silər üqün qək taxlaymən.

⁷ Əmma Lawiylarning bolsa, aranglarda ülüxi bolmaydu, qünki Pərwərdigarning kahinliqi ularning mirasidur. Gad bilən Rubən wə Manassəh yerim kəbilisi bolsa Iordan dəryasining u keti, xərək tərpidə Pərwərdigarning quli boloqan Musa ularqa miras kilip bərgən yərləni alliqaqan aloqandur».

⁸ *Zeminni hatiriləxkə bekitkən* kixilər qozoqilip yoloqa qikkanda, Yəxua ularqa kattik jekiləp:

□ **18:1 «Xiloh»** — mukəddəs qədir tunji tikləngən xəhər idi.

— Silər berip zeminni aylinip, uni sizip-hatiriləp mening keximoğa yenip kelinglar; andin mən muxu yərdə, Xilohning əzidə Pərwərdigarning aldida silər üçün qək taxlaymən, dedi.

⁹ Xundak dewidi, bu adəmlər berip zeminni aylinip, uni sizip-hatiriləp, xəhərlər boyiqə yəttə ülüxkə bөлüp, hatirigə sizip, Xilohdiki qedirgahqa, Yəxuaning kexioğa yenip kəlidi.

¹⁰ Andin Yəxua Xilohda Pərwərdigarning aldida ular üçün qək taxlidi wə xu yərdə kəbilə-jəməti boyiqə zeminni Israillaroğa təkسيم kəlip bərđi.

Binyaminning mirasi

¹¹ Binyaminlar kəbilisigə jəmət-aililiri boyiqə qək tartildi; ular qək arqilik erixkən zemin Yəhudalar bilən Yüsüpləarning zemini otturidiki yurt boldi.

¹² Ularning ximaliy qegrisi Iordan dəryasidin baxlap, Yerihoning ximal tərpidiki dawanni yandap, oərb tərpiyə qarap taoqlik yurtka qikip wə Bəyt-Awənniing qəligə tutixatti; ■

¹³ andin Luzoğa qikip, luz, yəni Bəyt-Əlning jənub tərpinini yandap ətüp, astin Bəyt-Əronning jənubidiki taoqka yeqin Atarot-Addaroğa qüxti;

¹⁴ qegra xu yərdin ətüp oərbtin jənubka kayrilip, Bəyt-Əronning jənubining udulidiki taoqdin Yəhudalarning xəhərliridin biri boləan Kiriət-Baal (yəni Kiriət-Yearim)oğa tutaxti. Bu oərb tərəpning qegrisi idi.

15 Jənub tərəpning qegrisi Kiriati-Yearimning qetidin baxlap oʻqarb tərīpigə mengip, Nəftoahtiki su mənbəsigə tutaxti; □

16 qegra andin Rəfayiylarning jilōisining ximal tərīpigə jaylaxkan Bən-Hinnomning jilōisining udulidiki taʻoʻning bexioʻa qūxūp, andin Hinnomning jilōisi bilən yənə qūxūp, Yəbusiylarning egizlikining jənub tərīpi bilən mengip, andin Ən-Rogəl bulikioʻa yətti; ■

17 andin ximal tərīpigə kayrilip Ən-Xəməx bulikidin ətūp, Adullam dawinining udulidiki Gəlilotka berip, Rubənniŋ ooqli Boħanning texioʻa qūxūp, ■

18 wə Arabah tūzlənglikining ximal tərīpidiki egizliktin ətūp, Arabah tūzlənglikigə qūxti.

19 Andin qegra ximal tərīpigə qikip Bəyt-Hoqlahning dawinioʻa tutixip, Iordan dəryasining jənubiy eoʻizida, yəni Xor dengizining ximaliy koʻltukida ahirlaxti. Bu jənub tərəpning qegrisi idi.

20 Xərk qegrisi bolsa Iordan dəryasining əzi idi. Bu Binyaminlarning ulūxi bolup, ularoʻa jəmət-ailiri boyiqə tohtitiloʻan miras zeminining qegrisi xu idi.

21 Binyaminlar kəbilisigə jəmət-aililiri boyiqə təgkən xəhərlər bolsa təwəndikilərdur: — Yer-iho, Bəyt-Hoqlah, Emək-Kəziz,

22 Bəyt-Arabah, Zəmarayim, Bəyt-Əl,

23 Awwim, Parah, Ofrah,

24 Kəfar-Ĥaamonay, Ofni wə Geba bolup, jəmiy

□ **18:15** «Nəftoahtiki su mənbəsigə» — ibraniy tilida «Nəftoahtiki sularning bulikioʻa». ■ **18:16** Yə. 15:7, 8

■ **18:17** Yə. 15:6

on ikki xəhər wə ularoşa qaraxlıq kənt-kixlaqlar idi;

²⁵ Buningdin baxka Gibeon, Ramah, Bəərot,

²⁶ Mizpah, Kəfirah, Mozah,

²⁷ Rəkəm, İrpəəl, Taralah,

²⁸ Zəlah, Hə-Ələf, Yəbusi (yəni Yerusalem), Gibeah wə Kiriati bolup, jəmiy on tət xəhər wə uningoşa qaraxlıq kənt-kixlaqlarmu bar idi. Bu bolsa Binyaminlarning miras ülüxi bolup, jəmət-ailliri boyiqə ularoşa berilgənidi. □

19

Ximeonning mirasi

¹ İkkinqi qək Ximeonşa qıkti, yəni Ximeonlar kəbilisigə jəmət-ailliri boyiqə tartildi; ularning mirasi bolsa Yəhudalarning miras ülüxining arisida idi.

² Ularning erixkən mirasi iqidə Bəər-Xeba, Xeba, Moladah,

³ Həzar-Xual, Balah, Ezəm,

⁴ Əltolad, Bitul, Hormah,

⁵ Ziklag, Bəyt-Markabot, Həzar-Susah,

⁶ Bəyt-Libaot wə Xaruhen bolup, jəmiy on üq xəhər wə ularoşa qaraxlıq kənt-kixlaqlar idi.

⁷ Buningdin baxka yənə Ayin, Rimmon, Etər, Axan bolup, jəmiy tət xəhər wə ularoşa qaraxlıq kənt-kixlaqlar

⁸ Həmdə jənub tərəptiki Baalat-Bəər (yəni jənubdiki Ramah) oşiqə bolğan bu tət xəhərnin

□ **18:28 «Hə-Ələf»** — yaki pəkət «Ələf» (menisi «ming»)

ətrapidikiki həmmə kənt-kixlaklarmu bar idi. Bular Ximeonlar kəbilisining ülüxi bolup, jəmət-ailliri boyiqə erixkən mirasi idi.

⁹ Ximeonlarning miras ülüxi Yəhudalarning ülüxining iqidin elip berildi; qunki Yəhudalarning miras ülüxi əzligigə köplük kılqanidi, xunga Ximeonlarning miras ülüxi ularning miras ülüxining iqidin berildi.

Zəbulunning mirasi

¹⁰ Üqinqi qək Zəbulunlar kəbilisigə jəmət-ailliri boyiqə tartildi; ularning miras qegrisi Saridka baratti,

¹¹ qegrisi qərb tərəptə Marealahka berip Dabbəxətkə yetip Yokneamning udulidiki ekinqa tutixatti;

¹² U Saridtin xərk təripigə qayrilip, kün qikixka burulup Kislot-Tabor yurtioqa tutixip, Dabiratka ətüp, Yafiyaoqa bardi;

¹³ andin xu yərdin u xərk təripigə kün qikixka yənə burulup, Gat-Həfər wə Ət-Kazinqa kelip Neahka sozulqan Rimmon yurtioqa yetip bardi.

¹⁴ Andin u yərdin ximal tərəpkə qayrilip, Hənnatonqa yetip berip, Yiftah-Əlning jiloqisida ahirlaxti.

¹⁵ Ularning ülüxi yənə Kattat, Naqalal, Ximron, Yidalah wə Bəyt-Ləhəmnimu orap, jəmiy on ikki xəhər wə ularqa qaraxliq kənt-kixlaklarnimu öz iqidigə alatti.

¹⁶ Bu bolsa, yəni bu xəhərlər wə ularqa qaraxliq kənt-kixlaklar Zəbulunlarning mi-

ras ülüxi bolup, jəmät-a'ililiri boyiqə ularoqa berilgənidi.

Issakarning mirasi

¹⁷ Tətinqi qək Issakaroqa qikti, yəni Issakarlər kəbilisigə jəmät-a'ililiri boyiqə tartildi;

¹⁸ ularoqa berilgən yurtlar Yizrəəlgiqə bolup, Kəsullot, Xunəm,

¹⁹ Həfarayim, Xion, Anaħarat,

²⁰ Rabbit, Kixion, Ebəz,

²¹ Rəmət, Ən-Gannim, Ən-Haddaħ wə Bəyt-Pazzəzni ez iqigə aldi;

²² andin qegrisi Tabor, Xahazimaħ wə Bəyt-Xəməxkə yetip, İordan dəryasida ahirlaxti; ularning ülüxi jəmiy on altə xəhər wə ularoqa qaraxliq kənt-kixlaklar idi.

²³ Bu bolsa, yəni bu xəhərlər wə ularoqa qaraxliq kənt-kixlaklar Issakarlarning miras ülüxi bolup, jəmät-a'ililiri boyiqə ularoqa berilgənidi.

Axirning mirasi

²⁴ Bəxinqi qək Axirlar kəbilisigə jəmät-a'ililiri boyiqə tartildi;

²⁵ ularning zemini Həlkat, Həli, Bətən, Aqsaf,

²⁶ Allammələk, Ameid wə Mixalni ez iqigə aldi; qegrisi oqərb tərəptə Karməl bilən Xihor-Libnatka tutixip,

²⁷ andin xərk tərəpkə kayrilip Bəyt-Dagonoqa berip, Zəbulun *zemini* bilən Yiftaħ-Əl jiloqisining

ximal tərpidin oʻtup, Bəyt-Emək bilən Neiəlgə yetip berip Kabulning ximal tərpidigə qikti; □

²⁸ Ebron, Rəhob, Həmmon wə Kanaħni əz iqigə elip Qong Zidonəya yetip bardı.

²⁹ andin qegrısi Ramaħ tərpidigə kayrilip, Tur degən mustəhkəm xəhırgə berip, Hosahka kayrilip, Akzib bilən Həbəlgə tutax boləan dengızda ahırlaxtı; □

³⁰ zemini Ummaħ, Afək wə Rəhəbnımu əz iqigə aləan; jəmiy yigırmə ikki xəhər wə ularəya qaraxlık kənt-kıxlaklarnı əz iqigə aləanıdı.

³¹ Bu bolsa, yəni bu xəhərlər wə ularəya qaraxlık kənt-kıxlaklar Axırlarning miras ülüxi bolup, jəmət-aıliliri boyiqə ularəya berilgənıdı.

Naftalining mirasi

³² Altinqı qək Naftalıəya qikti, yəni Naftalılar kəbilisigə jəmət-aıliliri boyiqə tartıldı;

³³ ularning qegrısi bolsa Hələftin qikıp, Zaanannımdiki dub dərihidin oʻtup, Adami-Nəkəb wə Yabnəəldin qikıp, Lakkuməya yetip İordan dəryasıəya berip ahırlaxtı. □

³⁴ Andin oqərb tərəpkə kayrilip Aznot-Taborəya berip, xu yərdin Hukkokka qikıp, jənubta Zəbulunning ülüx zeminiəya tutixıp, ximalda Axırlning ülüx zeminiəya yetip, kün qikıx tərpidə İordan dəryasining yenida, Yəhüdaning ülüx zeminiəya ulaxtı.

□ **19:27 «ximal tərpi»** — ıbraniy tilida «sol tərpi» degən sözlər bilən ipadilınıdu. □ **19:29 «Akzib bilən Həbəlgə tutax boləan»** — yaki «Akzib yurtining yenida». □ **19:33 «Adami-Nəkəb»** — yaki «Adami, Nəkəb».

³⁵ Naftalining mustəhkəm xəhərliri Ziddim, Zər, Həmmat, Rakkat, Kinnərət,

³⁶ Adamah, Ramah, Həzor,

³⁷ Kədəx, Ədrəy, Ən-Həzor,

³⁸ Yiron, Migdal-Əl, Həorəm, Bəyt-Anat wə Bəyt-Xəməxlər bolup, jəmiy on tokkuz xəhər wə ularoqa qaraxlik kənt-kixlaqlar idi.

³⁹ Bu bolsa, yəni bu xəhərlər wə ularoqa qaraxlik kənt-kixlaqlar Naftalilar kəbilisining miras ülxi bolup, jəmət-aililiri boyiqə ularoqa berilgənidi.

Danning mirasi

⁴⁰ Yəttinqi qək Danlarning kəbilisigə qikti; u ularning jəmət-aililiri boyiqə tartildi.

⁴¹ Ularning miras zemini bolsa Zoreah, Əxtaol, Ir-Xəməx,

⁴² Xaalabbin, Ayjalon, Yitlah,

⁴³ Elon, Timnatah, Əkron,□

⁴⁴ Əl-təkəh, Gibbeton, Baalat,

⁴⁵ Yəhud, Bənə-Barak, Gat-Rimmon,

⁴⁶ Mə-Yarkon, Rakkon wə Yafoning udulidiki yurtni öz iqigə aldi.

⁴⁷ Lekin Danlarning zemini öz qolidin kətkən boloaqqa, Danlar qikip Ləxəmgə hujum kilip uni ixoqal kildi; ahalisini kiliqlap yokitip, u yərnə özining kilip makanlaxti; andin ular

□ **19:43 «Timnatah»** — yaki «Timnah».

Ləxəmgə atisi Danning ismini qoyup, uni Dan dəp atidi.□

⁴⁸ Mana bular, yəni bu xəhərlər wə ularəqa qaraxlıq kənt-kixlaklar Danlar kəbilisigə, ularning jəmət-aililiri boyiqə miras kılıp berilgənidi.

Yəxua pəyoğəmbərning miras ülüxi

⁴⁹ Bu tərکیدə *Israilar* zeminni qegra-qegra boyiqə bəlup boldi; andin ular Nunning oqli Yəxuaəqa öz arisidin miras bəlup bərdi.

⁵⁰ Pərwərdigarning buyruqi boyiqə Yəxua tiliginidək uningəqa Əfraim taqlıq yurtidiki Timnat-Serah degən xəhərnı bərdi; buning bilən u xəhərnı kurup qikip, uningda turdi.

⁵¹ Mana bular Əliazar kahin bilən Nunning oqli Yəxua wə Israilning kəbilə-jəmətlirining kattabaxlıri bir bolup Xilohda, jamaət qedirining dərwasisining aldida turup, Pərwərdigarning aldida qək taxlap bəlup təksim kıləqan miraslardur. Bu tərکیدə ular zeminning təksimatini tügətti.

20

Panahlik xəhərlər

¹ Pərwərdigar Yəxuaəqa söz kılıp mundaq dedi:

□ **19:47 «Lekin Danlarning zemini öz qolidin kətkən boləqəqa, Danlar qikip...»** — baxqa birhil tərjimisi: — «Lekin Danlarning zemini xular (xu xəhərlər) bilən qəkləngən boləqəqa, Danlar qikip...».

2 Sən Israillaroğa mundak degin: — «Əzüm Musaning wasitisi bilən silərgə buyruoqandək, özünqlar üçün «panahlik xəhərlər»ni tallap bekitinglar; ■

3 bilməy, tasadipiyliktin adəm urup öltürüp qoyoqan hərəkəndək kixi u xəhərlərgə qeqip kətsun. Buning bilən bu xəhərlər silərgə qan intikamini aloquqidin panahgah bolidu.

4 *Adəmni xundak öltürgən* kixi bu xəhərlərnin birigə qeqip berip, xəhərnin qowukioğa kelip, xu yərdə xəhərnin aksakallirioğa öz əhwalini eytsun; ular uni özigə kobul qilip xəhərgə kirgüzüp, uning əzliri bilən billə turuxioğa uningə jay bərsun. ■

5 Əmdi qan kisasini aloquqi uni qoqlap kəlsə, ular adəm öltürgən kixini kiskasarning qolioğa tapxurup bərmisun; qünki xu kixining burundin öz koxnisioğa heq əq-adawiti bolmioqan, bəlki tasadipiy urup öltürüp qoyoqan.

6 *Adəm öltürgən* kixi jamaət aldida soraq qilinoquqə xu xəhərdə tursun; andin xu wakittiki bax kahin ölüp kətkəndə, u xu xəhərdin ayrilip, öz xəhirigə, yəni qeqip qikqan xəhərdiki əyigə yenip kəlsun.

7 Xuning bilən ular Naftali taqlik yurtidiki Kədəxni, Əfrainning taqlik yurtidiki Xəkəmni wə Yəhudaning taqlik yurtidiki Kiriya-Arba, yəni Həbronni,

8 Yerihoning xərk tərpidiki, Iordan dəryasining u ketidiki Rubən kəbilisining zeminidin tüzlänglikning qəlidiki Bəzərn, Gad

■ 20:2 Mis. 21:13; Qel. 35:6; Qan. 19:1, 2 ■ 20:4 Qel. 35:22, 23; Qan. 19:4, 5

kəbilisining zeminidin Gileadtiki Ramotni wə Manassəh kəbilisining zeminidin Baxandiki Golanni tallap bekitti.■

⁹ Mana bu xəhərlər barlıq Israillar wə ularning arisida turuwatqan musapirlar üqün panahgah boluxka bekitilgən xəhərlərdur; kimki bilməy, tasadipiliktin adəm öltürgən bolsa, uning jamaət aldida soraq kılınıxidin burun, qan kışaskarning kolidə ölməsliki üqün xu xəhərlərgə qeqip ketixkə bu xəhərlər bekitilgən.

21

Lawiylarning turuxioğa xəhərlərnı bekitix

¹ U waqıtta Lawiy jəmətlirining kattiwaxliri kaħin Əliazar, Nunning oqlı Yəxua wə Israil kəbililirining kattiwaxlirining kexioğa berip, ■

² Kanaan zeminidiki Xiloħda ularoğa: — Musaning wasitisi arkilik Pərwərdigar biz toqruluk; «Ularoğa turuxka xəhərlərnı, malliri üqün yaylaqlarnı koxup bərgin», dəp eytkan, dedi.■

³ Xuni dewidi, Israillar Pərwərdigarning əmri boyiqə öz miras ülüxliridin munu xəhərlər bilən yaylaqlarnı koxup Lawiylarğa bərdi: —

⁴ birinqi taxlanoğan qək Kohat jəmətlirigə qikti; qək taxlinip, Lawiylar iqidiki kaħin Hərunning əwladlırioğa Yəħuda kəbilisi, Ximeon kəbilisi wə Binyamin kəbilisining zeminliridin on üq xəhər bekitildi;

⁵ Andin Kohatning qaloqan əwladliriqə qək taxlinip, Əfraim kəbilə-jəmətlirining zeminidin, Dan kəbilisining zeminidin wə Manassəh yerim kəbilisining zeminliridin on xəhər bekitildi.

⁶ Gərxonning əwladliriqə qək taxlinip, Issakar kəbilə-jəmətlirining zeminidin, Axir kəbilisining zeminidin, Naftali kəbilisining zeminidin wə Manassəhning yənə bir yerim kəbilisining zeminidin on üq xəhər bekitildi.

⁷ Mərarining əwladliriqə, jəmət-aililiri boyiqə qək taxlinip, Rubən kəbilisining zeminidin, Gad kəbilisining zeminidin wə Zəbulun kəbilisining zeminidin on ikki xəhər bekitildi.

⁸ Bu təriqidə Pərwərdigar Musaning wasitisi bilən buyruqinidək Israillar qək taxlap bu xəhərlər bilən yaylaqlirini qoxup, Lawiylarqə bərdi.

⁹ Ular Yəhudaning kəbilisi bilən Ximeonning kəbilisining zeminidin təwəndə tizimlanqan munu xəhərlərnı bərdi: —

¹⁰ (qək taxlanqanda, Lawiylarning nəsli bolqan Kohatlar jəmətidiki Hərunning əwladliriqə birinqi qək qıqqaqqa munu xəhərlər berildi): —

¹¹ ularqə Yəhudaning taqlıq rayonidiki Kiriət-Arba (Arba Anakning atisi idi), yəni Həbron bilən ətrapidiki yaylaqlarnı qoxup bərdi.

¹² Ləkin xəhərgə təwə etizlar bilən kənt-kixlaqlarnı Yəfunnəhning oqlı Kaləbkə miras kilip bərdi.

¹³ Xundak kilip ular Hərun kahinning əwladliriqə adəm əltürgən kixilər panahlinidiqan xəhər Həbron wə yaylaqlirini, yənə ularqə Libnah bilən yaylaqlirini,

14 Yattir bilən yaylaqlirini, Əxtəmoa bilən yaylaqlirini,

15 Holon bilən yaylaqlirini, Dəbir bilən yaylaqlirini,

16 Ayin bilən yaylaqlirini, Yuttah bilən yaylaqlirini, Bəyt-Xəməx bilən yaylaqlirini bərdi; bu ikki kəbilining zeminliridin jəmiy tokquz xəhərnı bərdi.

17 Mundin baxqa ularoqa Binyamin kəbilisining zeminidin Gibeon bilən yaylaqlirini, Geba bilən yaylaqlirini,

18 Anatot bilən yaylaqlirini, Almon bilən yaylaqlirini koxup jəmiy tət xəhər bərdi.

19 Bu təriqidə kahınlar, yəni Hərunning əwladlırioqa berilgən xəhərlər on üq boldi; bular ətrapıdiki yaylaqliri bilən berildi.

20 Ular yənə Lawıylarning nəslidin bolıqan Kohatning qalıqan jəmətlirigimu xəhərlərnı bərdi. Qək taxlax bilən ularoqa bekitilgən xəhərlər munular: — ularoqa Əfraim kəbilisining zeminidin

21 Əfraimning taqlıq rayonidiki adəm öltürgən kixilər panahlinidıqan xəhər Xəkəm bilən yaylaqlirini, yənə Gəzər bilən yaylaqliri,

22 Kibzaim bilən yaylaqliri wə Bəyt-Horon bilən yaylaqliri bolup, jəmiy tət xəhərnı bərdi;

23 buningdin baxqa Dan kəbilisining zeminidin Əltəkəh bilən yaylaqliri, Gibbeton bilən yaylaqliri,

24 Ayjalon bilən yaylaqliri wə Gat-Rimmon bilən yaylaqliri bolup, jəmiy tət xəhərnı bərdi.

25 Buningdin baxqa Manassəh yerim kəbilisining zeminidin Taanak bilən yaylaqliri,

Gat-Rimmon bilən yaylaqliri bolup, jəmiy ikki xəhərnı bərdi.

²⁶ Bu tərıkidə Kohətlarning qaloqan jəmətlirigə berilgən xəhərlər on boldi; bular ətrapidiki yaylaqliri bilən berildi.

²⁷ Lawiylarning jəmətliridin bolqan Gərxonlarqə bolsa ular Manassəhning yerim kəbilisining zeminidin adəm öltürgən kixilər panəhlinidioqan xəhər Baxandiki Golan bilən yaylaqlirini, xundaqla Bəəxterəh bilən yaylaqlirini, jəmiy ikki xəhərnı bərdi;

²⁸ yənə Issakar kəbilisining zeminidin Kixion bilən yaylaqliri, Dabirat bilən yaylaqliri, □

²⁹ Yarmut bilən yaylaqliri wə Ən-Gannim bilən yaylaqliri bolup, jəmiy tət xəhərnı bərdi;

³⁰ buningdin baxqa Axir kəbilisining zeminidin Mixal bilən yaylaqliri, Abdon bilən yaylaqliri,

³¹ Həlkət bilən yaylaqliri wə Rəhəb bilən yaylaqliri bolup, jəmiy bolup tət xəhərnı bərdi;

³² buningdin baxqa Naftali kəbilisining zeminidin adəm öltürgən kixilər panəhlinidioqan xəhər Galiliyədiki Kədəx bilən yaylaqlirini, yənə Həmmot-Dor bilən yaylaqliri wə Kartan bilən ətrapidiki yaylaqliri bolup, jəmiy üç xəhərnı bərdi.

³³ Bu tərıkidə Gərxonlarqə berilgən xəhərlər on üç boldi; bular ətrapidiki yaylaqliri bilən berildi.

³⁴ Qaloqan Lawiylarqə, yəni Mərarilər jəmətlirigə Zəbulun kəbilisining zeminidin Yokneam bilən yaylaqliri, Kartəh bilən yaylaqliri,

□ **21:28 «Dabirat»** — yaki «Dabrat».

35 Dimnah bilən yaylaqliri wə Nahalal bilən yaylaqliri bolup, jəmiy tət xəhərni bərđi.

36 Buningdin baxqa Rubən kəbilisining zemini-
din Bəzər bilən yaylaqliri, Yahaz bilən yaylaqliri,
□

37 Kədəmot bilən yaylaqliri wə Məfaat bilən yaylaqliri bolup, jəmiy tət xəhərni bərđi.

38 Buningdin baxqa Gad kəbilisining zemi-
nidin adəm ɵltürgən kixilər panahlinidioqan
xəhər Gileadtiki Ramot bilən yaylaqlirini, yənə
Maḥanayim bilən yaylaqliri,

39 Həxbon bilən yaylaqliri wə Jazzer bilən yay-
laqliri bolup, jəmiy tət xəhərni bərđi.

40 Bular bolsa qalqan Lawiylarning jəmɵtlirigə,
yənı Mərarılar jəmɵtlirigə berilgən barlıq
xəhərlərdur; ularqə qək taxlinix bilən berilgən
ɵlɵxi on ikki xəhər idi.

41 Israillarning zemini iqidin Lawiylarqə bekitip
berilgən xəhərlər jəmiy kırık səkkiz idi; bular
ətrapidiki yaylaqliri bilən berildi.

42 Bu xəhərlərnıng hər birinıng ətrapida yay-
laqliri bar idi; xəhərlərnıng həmmisi xundak idi.

43 Pərwərdigar xu tərıkidə Israillarning ata-
bowiliriqə berixkə kəsəm bilən wədə kıloqan
pɵtköl zeminni ularqə bərđi; ular kelip uni
ıgiləp, u yərdə olturđi.

44 U wakıtta Pərwərdigar ilgiri ularning ata-
bowiliriqə kəsəm bilən wədə kıloqinidək,
ularqə hər ətrapida tıng-aramlıq bərđi;
ularning dɵxmənliridin həqkandiki ularning
aldida kəddini ruslap tik turalmaytti; bəlki

□ **21:36 «Yahaz»** — yaki «Jahzah» yaki «Yahazah».

Pərwərdigar həmmə düxmənlirini ularning qoliqə tapxurdi.

⁴⁵ Pərwərdigarning Israilning jəmətiqə wədə qiloqan himmətliridin həqbiri qaldurulmay əməlgə axuruldi.

22

Xərk tərəptiki zeminlar təksim qilinoqan kəbililərnin öz mirasiqə qayıp berixi

¹ U waqıtta Yəxua Rubənlər, Gadlar wə Man-assəh yerim kəbilisidikilərnə qakirip ularqə: —

² Silər bolsanglar Pərwərdigarning quli Musaning silərgə buyruqinining həmmisigə əməl kildinglar, mening silərgə əmr qiloqan barliq səzliringimu kulak saldinglar; ■

³ silər bu nuroqun künlərdə taki bügüngə qədər kərindaxliringlarni taxliwətməy, bəlki Pərwərdigar Hudayinglar *silərgə* əmr qiloqan wəzipini tutup kədinglar;

⁴ əmdi Pərwərdigar Hudayinglar wədə qiloqinidək, kərindaxliringlarqə aramliq bərdi; xunga silər Pərwərdigarning quli Musa Iordan dəryasining u tərpidə silərgə bərgən miras zeminglarqə, öz qedirliringlarqə qayıp beringlar. ■

⁵ Pəqətla Pərwərdigarning quli Musa silərgə buyrup tapxuroqan qanun-əmlərgə əməl qilixqa, yəni Pərwərdigar Hudayinglarni səyüp, Uning barliq yollirida mengip, əmlirini tutup

■ 22:2 Qəl. 32:20; Qan. 3:18 ■ 22:4 Qəl. 32:33; Qan. 3:13; 29:8; Yə. 13:8

uningoşa baqilinip, pütün kəlbingerlar wə pütün jan-dilinglar bilən Uning hizmitidə boluxka ihlas bilən kəngül bəlunglar, — dedi.■

⁶ Xuning bilən Yəxua ularni bəht-bərikət tiləp, yoloşa saldi; ular öz qedirliroşa qaytip ketixti.

⁷ Manassəh yerim kəbilisigə bolsa Musa ularoşa Baxanni miras qilip bərgənidi; yənə bir yerim kəbiligə Yəxua Iordan dəryasining bu kəti, yəni oərb təripidə ularning qerindaxlirining arisida miras bərdi. Yəxua ularni öz qedirliroşa qaytix yolioşa saloşan waqtida, u ularoşimu bəht-bərikət tiləp,

⁸ ularoşa: — Intayin kəp bayliqlar, intayin kəp qarpaylarni, xundakla kəp miqdarda kümüx, altun, mis, təmür wə kiyim-keqəklərnə elip, öz qediringlaroşa qaytip beringlar; düxmənliringlardin aloşan oljini qerindaxliringlaroşa üləxtürüp beringlar, dedi.□

⁹ U waqtida Rubənlər, Gadlar wə Manassəh yerim kəbilisi Qanaan zeminidiki Xiloşdin qikiş Israillardin ayrilip, Pərwərdigarning Musaning wasitisi bilən qiloşan əmri boyiqə ularning təəllukəti boləşan öz miras zemini Gilead yurtioşa qarap qaytip mangdi.

Qong uquxmaslik — iqki uruxning aldini elix

¹⁰ Rubənlər, Gadlar wə Manassəh yerim kəbilisi Qanaan zeminidiki Iordan dəryasining boyidiki Gəlilotka yetip kəlgəndə, u yərdə

■ 22:5 Kan. 10:12 □ 22:8 «**aloşan oljini qerindaxliringlaroşa üləxtürüp beringlar**» — yaki «aloşan oljini qerindaxliring bilən ülixip elinglar».

Iordan deryasining boyida bir qurbangahni yasidi; qurbangah nahayiti qong wə həywətlik yasalqanidi. □ ■

11 Israillarqə: «Mana Rubənlər, Gadlar wə Manassəh yerim kəbilisi Kanaan zeminidiki Iordan deryasining u kətidiki Gəlilotta, yəni Israillarning udulida bir qurbangahni yasaptu» degən həwər anglandi.

12 Israillar bu həwərnı angliqan haman, ularning pütkül jamaiti ular bilən uruxux üqün Xilohka toplandi.

13 U wakıttı Israillar kahin Əliazarning oqli Finihəsni Gilead zeminidiki Rubənlər, Gadlar wə Manassəh yerim kəbilisigə mangdurdi

14 wə xundakla uning bilən on əmirni, Israilning hərbir kəbilisidin jəmət baxliki bolqan birdin əmirni uningqə həmrah kilip əwətti; hərbir əmir hərkaysi ata jəməttiki mingliqan Israilarning kattiwexi idi.

15 Bular əmdi Gilead zeminiqə, Rubənlər, Gadlar wə Manassəh yerim kəbilisigə kelip ularqə: —

16 Mana Pərwərdigarning pütkül jamaiti silərgə mundak dəydu: «Silərnıng Pərwərdigarqə əgixıxtin yenip, əzünglarqə qurbangahni yasap, Israilning Hudasidin yüz ərüb, Pərwərdigarqə asiylıq kilip ətküzgən bu

□ **22:10** «...deryasining boyidiki Gəlilotka» — nuning baxka birhil təjmisı: «...deryasining boyidik dairisi» yaki «...deryasining boyidik dügilək dəwiliri». ■ **22:10** Yə. 18:7

rəzillikinglar zadi qandak ix? □

17 Peorda burun ötküzgən kəbihlikimiz bizgə yetip axmasmu? Gərqə Pərwərdigarning jamaitining bexioqa waba qüxxən bolsimu, biz tehi bügüngə kədər bu ixtin özimizni paklandurmiduk. □ ■

18 Silər bügün Pərwərdigarğa əgixixtin yandinglar; xundak boliduki, silər bügün Pərwərdigarğa asiylik kıləjan boləaqqa, u jəzmən ətə Israilning pütkül jamaitigə oşəzəplinidu.

19 Həlbuki, mubada silər miras kılıp aləjan zemin napak bolup kələjan bolsa, Pərwərdigarning təwəliki boləjan zeminə, Uning qediri tikləngən yurtka yenip kelip, arimizda miras elinglar. Pəkət Pərwərdigar Hudayimizning kurbangahidin baxka özünglər üqün kurbangah yasax bilən Pərwərdigarğa wə bizlərgə asiylik kilmanglar.

20 Zərahning oqli Aқан haram bekitilgən nərsilərdin elip, itaətsizlik kıləjan əməsmu? Xu səwəbtin kəbihliki üqün yaləuz ular öltürülüp qalmay, Pərwərdigarning oşəzipi yənə pütkül Israil jamaitining üstigə qüxxən əməsmu?».

□ **22:16 «Silərnin Pərwərdigarğa əgixixtin yenip, özünglərə kurbangahni yasap...»** — Musa pəyoşəmbərgə nazil kılınəjan kanun boyiqə, Pərwərdigarning ibaditi üqün yaləuz birlə kurbangah bekitilgən, xundakla kurbangah Pərwərdigar əzi bekitkən jayda turuxi kerək idi («Mis.» 24:20, «Law.» 17:3-4, «Kan.» 12:5-6ni kəring). □ **22:17 «Peorda burun ötküzgən kəbihlikimiz bizgə yetip axmasmu?»** — Peorda ötküzgən gunahlar wə keyinki wəqə «Qəl.» 25-babta hatiriləngən. ■ **22:17** Qəl. 25:3; Kan. 4:3

21 Xuning bilən Rubənlər, Gadlar wə Manassəh yerim kəbilisi minglioqan Israillarning kattiwaxlirioqa jawab berip mundaq dedi: —

22 «Ilaqlarning ilahi Pərwərdigardur! Ilaqlarning ilahi boləqan Pərwərdigar Əzi buni bilidu, Israilmu uni bilgəy! Əgər bu ix asiylik bolsa yaki Pərwərdigarəqa itaətsizlik bolsa, əmdi bizləni bəgun əlümdin ayimanglar! ■

23 Əgər bizning əzimiz üqün kurbangahni yasiximiz Pərwərdigarəqa əgixixtin yenix üqün boləqan bolsa, xundakla kurbangahning üstidə köydürmə kurbanlik sunux, axlik hədiyəlini sunux, inaklik kurbanliklerini sunux üqün boləqan bolsa, undakta Pərwərdigar Əzi bu ix toqruluk bizdin hesab alsun;

24 əksiqə bu ixni kiliximizning səwəbi həkikətən xuki, kəlgüsidə silərnin baliliringlar bizning balilirimizəqa: «Silərnin Israilning Hudasi Pərwərdigar bilən kandaq munasiwitinglar bar?

25 Əy Rubənlər wə Gadlar, Pərwərdigar biz bilən silərnin otturimizda Iordan dəryasini qəgra kilip kəyoqan əməsmu? Xunga silərnin Pərwərdigardin heqkandaq nesiwənglar yoktur!» deyixidin əndixə kilduk.

26 Xunga biz: «Kəpup bir kurbangah yasayli; ləkin bu köydürmə kurbanliklar üqünmu əməs, baxka hil kurbanliklar üqünmu əməs,

27 bəlki kəlgüsidə Pərwərdigarning aldidə köydürmə kurbanliklerimiz bilən baxka hil kurbanliklerimiz wə inaklik kurbanliklerimiz bilən uning ibaditidə boluximiz üqün, silər wə bizning otturimizda, xundakla keyinki

dəwrlirimizdə bir əslətmə guwahlik bolsun üqün uni yasiduk; baliliringlarning kəlgüsidə balilirimizə «Pərwərdigardin heqkandak nesiwənglar yok» deməsliki üqün xundak kilduk. ■

²⁸ Əgər ular kəlgüsidə biz bilən əwladlirimizə xundak desə, biz jawab berip: «Mana, keydurmə kurbanlik sunux üqün yaki baxka hil kurbanliklarni sunux üqün yasaloan əməs, bəlki silər bilən bizning otturimizda bir guwahlik bolsun dəp yasaloan, bu Pərwərdigarning ata-bowilirimiz yasioan kurbangaħining əndizisidur!» deyələymiz.

²⁹ Pərwərdigarə asiylük kilip, Pərwərdigarə əgixixtin yenip, Pərwərdigar Hudayimizning qedirining aldida turəan kurbangaħtin baxka ikkinqi bir kurbangaħni yasap, uning üstidə keydurmə kurbanlik, axlik hədiyələr wə baxka hil kurbanliklarni ötküzüx niyiti bizdin neri boləyay!».

³⁰ Kaħin Finiħas wə uning bilən billə kəlgən jamaət əmirliri, yəni mingliəan Israillarning kattiwaxliri Rubənlər, Gadlar wə Manassəħlərning eytkən səzlrini angliəanda ular xuningdin hux boldi.

³¹ Əliazarning oqli kaħin Finiħas Rubənlər, Gadlar wə Manassəħlərgə: — Silər Pərwərdigarə bu itaətsizlikni kilmioqininglar üqün Pərwərdigarning otturimizda turuwatkanlikini əmdi bilduk; silər bu ix bilən Israillarni Pərwərdigarning kolidin kutkuzdunglar, dedi.

³² Andin Əliazar kaħinning oqli Finihəs bilən əmirələr Rubənlər wə Gadlarning yenidin, Gilead zeminidin qikip Qanaan zeminiyə Israillarning yeniyə yenip kelip bu həwəni ularəyə dəp bərdi.

³³ Bu ix Israillarning nəziridə yahxi kəründi; Israillar Hudaəyə həmdusana eytip, Rubənlər bilən Gadlarəyə hujum kilip, ular bilən uruxup ularning turuwatқан zeminini wəyran kilayli, degən gəpni ikkinqi tiləyə almidi.

³⁴ Rubənlər bilən Gadlar bu kurbangahқа «Guwahlik» dəp at koydi; qünki ular: — «U arimizda Pərwərdigarning Huda ikənlikigə guwahtur» dedi.□

23

Yəxua pəyoqəmbərning Israilning əmir-aksakallirini aqahlandurup, ularəyə nəsihət berixi

¹ Pərwərdigar Israiləyə ətrapidiki duxmənliridin aram berip uzun zamanlar ətüp, xundaqla Yəxua kərip, yeximu qongiyip qaloqanda,

² Yəxua pütkül Israilni, ularning aksakallirini, baxlikliri, hakim-soraqçiliri bilən bəg-əməldarlarini qakirip ularəyə mundaq dedi: — «Mən kərip qaldim, yeximmu qongiyip qaldi.

³ Pərwərdigar Hudayinglarning silər üqün muxu yərdiki barlik taipilərgə kandaq ixlarni kiləyinini özünqlar kərdünqlar; qünki silər

□ 22:34 «Guwahlik» — ibraniy tilida «Ed».

tərəptə turup jəng qiloquci Pərwərdigar Hudayinglar Əzidur.

⁴ Mana, mən özüm yokatқан həmmə əllərnin zeminliri bilən qaloqan bu taipilərnin zeminlirini qoxup kəbilə-jəmətinglar boyiqə qək taxlap Iordan dəryasidin tartip kün petix tərəptiki Uluq Dengizoiqə, silərgə miras kilip təksim kilip bərdim.

⁵ Pərwərdigar Hudayinglar Əzi ularni aldinglardin qoqlap qikirip, kəzünglardin neri kilip, Pərwərdigar Hudayinglar silərgə eytkinidək silər ularning zeminiqə igə bolisilər.

⁶ Xunga silər tolimu kəysər bolup Musaning qanun kitabida pütülgənnin həmmisini tutup, ong ya soloqə qətnəp kətməy, uningqə əməl kilixkə kəngül bəlünglar; ■

⁷ xundak kilip, aranglarda kəlip qaloqan bu taipilər bilən bardi-kəldi qilmanglar; xuningdək ularning ilahirining namlirini tiloqə almanglar yaki ularning nami bilən kəsəm qilmanglar; ularqə ibadət qilmanglar, ularqə bax ur-manglar; ■

⁸ bəlki bəgüngiqə qiloqininglardək, Pərwərdigar Hudayinglarqə baqlinip turunglar. ■

⁹ Qünki Pərwərdigar aldinglardin qong-qong wə küqlük əllərnə qoqlap qikiriwətkəndur; bəgüngiqə heqkandak adəm aldinglarda put tirəp turalmidi.

■ **23:5** Mis. 14:14; 23:27; Qel. 33:53; Qan. 6:19; Yə. 13:6 ■ **23:6** Qan. 5:32; 28:14 ■ **23:7** Mis. 23:13; Zəb. 16:4; Yər. 5:7; Zəf. 1:5; Əf. 5:3 ■ **23:8** Qan. 11:22

10 Pərwərdigar Hudayinglar silərgə eytkini boy-
iqə silər tərəptə turup jəng kıləqini üqün silərdin
bir adimnglar ularning ming adimini tiripirən
kılıdu.■

11 Xunga Pərwərdigar Hudayinglarni səyüx
üqün öz kənglünqlarə qattıq səgək bolunglar!

12 Qünki əgər silər Uningdin yüz ərüp
aranglarda qaləan bu əllər bilən arilixip-
baqlinip, ular bilən qoda-baja bolup, ular
bilən berix-kelix kilsanglar,

13 undaқта silərgə xu ix ayan bolsunki,
Pərwərdigar Hudayinglar aldinglardin bu
əllərnı ikkinqi koqlap qıqarmaydu, bəlki bular
silərgə kapқан wə kiltak bolup, bıkıninglarə
kamqa bolup qüxüp, kəzünqlərgə tikən bolup
sanjılıdu; ahirda Pərwərdigar Hudayinglar
silərgə bərgən bu yahxi zemindin məhrum
bolup yokilisilər.

14 Mana, mən bügün barlık adəmlər mukərrər
besip ətidoqan yolni mangimən; silərnıng
pütün dilinglar wə wujudunglarə xu roxənki,
Pərwərdigar Hudayinglarning silər toqruluk
kıləan mubarək wədilirining heqbiri əməlgə
axurulmay kalmidi; həmmisi silər üqün bəja
kəltürülüp, heqkaysisi yərdə kalmidi.

15-16 Ləkin silər Pərwərdigar Hudayinglarning
silərgə əmr kılıp tohtatқан əhdisini buzoqanda,
Pərwərdigar Hudayinglar silərgə wədə kıləan
həmmə bərikət üstünqlərgə qüxürülgəndək,
xundak boliduki, Pərwərdigar Hudayinglar
silərnı Əzi silərgə bərgən zemindin yokatquqə
barlık agah kıləan ixni qüxürıdu; silər berip,

■ 23:10 Law. 26:8; Qan. 32:30

uning əhdisini buzup baxқа ilahlarоға ibadət қилир bax ursanglar, Pərwərdigarning оғəziрi silərgə tutixip, silərnі Őzi silərgə bərgən yahxi zemindin tezla yoқ қilidu».

24

Yəxua pəyoғəmbərninğ pütkül Israilni aғahlandurup, ularоға nəsihət қilixi

¹ Andin Yəxua Israilning həmmə қəbililirini Xəkəmgə yioip, Israilning aқsaқalliri, baxliқliri, həkim-sotqiliri bilən bəğ-əməldarlırini qaqirdi; ular əzlırini Hudaning huzurioға həzir қiloғanda

² Yəxua pütkül həlқkə: Israilning Hudasi Pərwərdigar: — «Qədimki zamanda ata-bowiliringlar, jümlidin İbrahım bilən Nahorning atisi Tərah dəryaning u təripidə olturatti; ular baxқа ilahlarınğ қulluқida bolatti. □ ■

³ Lekin Mən atanglar İbrahımnı dəryaning u təripidin elip kelip, uni baxlap pütkül Qanaan zemini aylandurup, uning nəslini awutup uningоға Ishaқni bərdim. □ ■

⁴ Andin Mən Ishaққа Yaqup bilən Əsawnı bərdim; Əsawоға Seir taqlıқ rayonini təwəlik қilip bərdim, Yaqup bilən oқulliri bolsa Misiroға qüxüp bardı. ■

□ **24:2 «dəryaning u təripidə»** — muxu yərdə «dərya» «Əfrat dəryasi»ni kərsitidu. ■ **24:2** Yar. 11:26, 31; Qan. 26:5

□ **24:3 «dəryaning u təripidin»** — muxu yərdə «dərya» «Əfrat dəryasi»ni kərsitidu. ■ **24:3** Yar. 12:1; 21:2. ■ **24:4** Yar. 25:24; 36:8; 46:1

5 Keyinrək Mən Musa bilən Hərunni əwətip, Misirliklər arisida əməllirim bilən ularoşa dəhşətlik wabalarni qüxürdüm; andin siləрни xu yərdin elip qıqtım. ■

6 Mən bu tərıkidə ata-bowiliringlarni Misirdin elip qıqip, ular *Kızıl* Dengizoşa yetip kəlginidə, misirliklər jəng hərwiliri wə atlık əskərliri bilən ata-bowiliringlarni kooqlap dengizoşiqə kəldi. □ ■

7 Israillar xuan Pərwərdigaroşa nida kiliwidi, U silər bilən Misirlikləarning arisioşa tum qarangoşuluk qüxürdi; andin dengizni ularning üstigə basturup yaptı. Silər Öz kəzliringlar bilən Mening Misirda nemə kılənimni kərdünglər; andin silər uzun wakitkiqə qəldə turdunglar.

8 Keyinrək Mən siləрни Iordan dəryasining u tərıpidə turoşan Amoriylarning zeminişa baxlap kəldim; ular silər bilən soşuxqanda mən ularni qolunglaroşa berip, silər ularning zeminini igilidinglar. Mən ularni aldinglardin yokitiwəttim. ■

9 U wakitda Moabning padixaşi, Zipporning ooşli Balak kopup, Israil bilən jənggə qüxti wə siləрни qarəşax üqün Beorning ooşli Balaamni qakirip kəldi;

10 lekin Mən Balaamning səzigə kulak salmidim; xuning bilən u silərgə kayta-kayta bəht-bərikət tilidi wə Mən siləрни *Balakning* qolidin kutquzdum.

11 Keyinrək silər Iordan dəryasidin ətüp Yer-

■ 24:5 Mis. 3:10-22; 4:1-17; 12:37 □ 24:6 «**ular Kızıl Dengizoşa yetip kəlginidə**» — muxu yərdə «ular» ibraniy tilida «silər» eytilidu. ■ 24:6 Mis. 14:1 ■ 24:8 Qəl. 21:21, 33

ihooqa baroqanda Yerihoning adəmliri Amoriylar, Pərizziylər, Qanaaniylar, Hittiylar, Girgaxiylar, Hiwiylar wə Yəbusiylar silər bilən uruxqa kəpkini bilən Mən ularni qolunglaroqa tapxurup bərdim; ■

¹² Mən aldinglaroqa serik hərini əwəttim, serik hərə Amoriylarning ikkila padixahini həydiwətkəndək ularnimu həydiwətti; bu ix silərnin qiliqinglar yaki okyayinglar bilən bolmidi. □ ■

¹³ Mən silərgə öz qolunglar bilən əmgək singdürmigən bir zeminni, özünglar yasimioqan xəhərlərnə bərdim, wə silər xularda makan kildinglar; özünglar tikmigən üzümzarliqlar bilən zəytunzarliqlardin mewilirini yəwatisilər» dəydu, — dedi.■

¹⁴ — Xunga əmdi silər Pərwərdigardin kərkup ihlasmənlik wə həkikət iqidə uning ibaditidə bolunglar; ata-bowiliringlar dəryaning u tərpidə wə Misirda qokunoqan ilahlarnə taxlap, pəkət Pərwərdigarning kullukida bolunglar.□

¹⁵ Lekin əgər Pərwərdigarning ibaditi silərgə yaman kərünsə, kimgə ibadət kilidioqninglarnə talliwelinglar — məyli ata-bowiliringlar dəryaning u tərpidə turuqanda qokunoqan ilahlar bolsun yaki silər turuwatqan zemindiki Amoriylarning ilahliri bolsun, ularni tallanglar; lekin mən bilən əyümdikilər bolsak

■ **24:11** Yə. 3:14; 6:1, 20; 10:8; 11:8 □ **24:12** «serik hərə» — ibraniy tilida adəttiki hərədin tehimu qong wə qakqak birhil hərini kərsitixi mumkin. ■ **24:12** Mis. 23:28; Qan. 7:20; Zəb. 44:3 ■ **24:13** Qan. 6:10, 11, 12 □ **24:14** «dəryaning u tərpidə» — muxu yərdə «dərya» «Əfrat dəryasi»ni kərsitidu.

Pərwərdigarning ibaditidə bolimiz, — dedi.

¹⁶ Həlkə jawab berip: — Pərwərdigarni tərək etip baxka ilahlarning ibaditidə bolux bizdin neri bolsun!

¹⁷ Qünki biz bilən ata-bowilirimizni «kulluk makani» boləqan Misir zeminidin qikirip, kəzimizning aldida bu qong möjizilik alamətləni kərsitip, kəysi yolda mangmayli, kəysi həlkəning arisidin ətməyli, bizni sakliəuqi Pərwərdigar Hudayimiz Əzidur!

¹⁸ Pərwərdigar bu zeminda turəqan barliq taipiləni, jümlidin Amoriylarni aldimizdin kəqliwətti; xunga bizmu Pərwərdigarning ibaditidə bolimiz; qünki U bizning Təngrimizdur! — dedi.

¹⁹ Yəxua həlkəkə: — Silər Pərwərdigarning ibaditidə bolalmaysilər, qünki U mukəddəs bir Hudadur; U wapasizlikka həsət kiləuqi bir Təngri boləqəqka, itaətsizlikliringlar bilən gunaqliringlarni kəqürəlməydu.

²⁰ Əgər silər Pərwərdigarni taxlap, yat ilahlarəqə qəkunəqan bolsanglar Umu silərdin yüz ərəp, silərgə yahxilik kilip kəlgəning ornida silərgə bala kəltürəp yokitidu, — dedi.■

²¹ Ləkin həlkə Yəxuaəqə jawab berip: — Hərgiz undək bolmaydu! Biz Pərwərdigarning ibaditidə bolimiz, — dedi.

²² Buni anglap Yəxua həlkəkə: — Əzünqlarning Pərwərdigarni, Uning ibaditidə boluxni talliqanliqinglarəqə əz-əzünqlarəqə guwahqi boldunglar, dewidi, ular: — Əzimiz guwah! — dəp jawab berixti.

23 U: — Undağ bolsa əmdi aranglardiki yat ilahlarni qikirip taxliwetip, kənglünqlarni Israilning Hudasi Pərwərdigarəğa intilidioğan kilinglar, dedi.

24 Həlk Yəxuaəğa jawab berip: — Biz Pərwərdigar Hudayimizning ibaditidə bolup, uning awazioğla kulak salidioğan bolimiz, dedi.

25 Xuning bilən Yəxua u küni həlk bilən əhdə baqlixip, Xəkəmdə ular üqün həküm-bəlgilimilərnə tohtitip bərdi. ■

26 Andin Yəxua bu həmmə səzlərnə Pərwərdigarning kanun kitabioğa pütüp, yooğan bir taxni elip kelip, uni Pərwərdigarning muqəddəs jayining yenidiki dub dərihining astioğa tikləp qoydi.

27 Andin Yəxua həlkə: — Mana bu tax bolsa bizgə guwah bolup turidu; qünki u Pərwərdigarning bizgə qiləğan həmmə səzlinə anglap turdi; u Pərwərdigar Hudayinglardin tanmasliqinglar üqün üstünqlarda guwahqi bolup turidu, — dedi.

28 Yəxua xularnə dəp həlkni yoloğa selip, hər birini öz miras yerigə yandurdi.

29 Bu ixlardin keyin Nunning oqlı, Pərwərdigarning quli Yəxua bir yüz on yexida wapat boldi.

30 Ular uni elip berip, Əfraim taqlıq rayonida, Gaax teqlining ximal tərpidiki öz miras ülüxi boləğan Timnat-Serah degən jayda dəpnə kildi. ■

31 Yəxuaning pütkül hayat künliridə, xundakla Yəxuadin keyin qaloğan, Pərwərdigarning Is-

rail üqün qiloğan həmmə möjizilik əməllirini obdan bilidioğan aqsakallarning pütkül həyat künliridimu Israil Pərwərdigarning ibaditidə bolup turdi.

³² Yüsüpning səngəklirini bolsa, Israillar ularni Misirdin elip kəlgənidi. Ular bularni Xəkəmgə elip berip, Yəqub Xəkəmgə atisi Həmorning oqulliridin yüz kəsitaḥ kümüxkə setiwaloğan yərdə dəpnə kildi. Xu yər Yüsüplərnin miras ülüxi bolup qaldi. □ ■

³³ Hərunning oqli Əliazarmu wapat boldi; ular uni oqli Finihaska miras qilip berilgən Əfrainning taqlıq rayonidiki Gibeah degən jayda dəpnə kildi. □

□ **24:32 «kəsitaḥ»** — həziroḥiqə qimmiti eniklanmioğan birhil kümüx tənggə idi («Yar.» 33:19 wə «Ayup» 42:11). ■ **24:32** Yar. 33:18-20; Yar. 50:25; Mis. 13:19 □ **24:33 «Əfrainning taqlıq rayonidiki Gibeah»** — yaki «Əfrainning taqlıq rayonidiki dəng».

**Muq ddes Kalam (y ngi yezik)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in
Pinyin script**

Copyright   2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5